

Trešdiena ● 2011. gada 9. novembris ● Nr. 87 (8285)

CENA abonentiem Ls 0,33
tirdzniecībā Ls 0,38

Arhitekta profesija ◀ 8.

Laba ziņa**Volejbola fani, sarosieties!**

Balvos ienāk lielais volejbols, jo jau 12.novembrī pulksten 14 Balvu pamatskolas sporta zālē notiks Latvijas čempionāta 1.līgas spēle. Laukumos tiksies un par uzvaru cīnīsies volejbola klubs "Balvi" un volejbola klubs "LSPA" no Rīgas. Šogad čempionātā spēlēs 9 komandas.

Slikta ziņa**Spekulācijas ar valodu**

5.novembri TV3 ziņu raidījuma sižetā tika izteikta iespējamā latgaliešu valodas tiesību aizstāvju saistība ar biedrības "Dzimtā valoda" iniciatīvu, vācot parakstus krievu valodas atbalstam. Biedrības "Latgolys Saeima" valdes priekšsēdētāja vietnieks Andris Slišāns uzskata, ka arī citviet Latvijas plašsaziņas līdzekļos nereti izskan nepamatoti minējumi, ka latgaliešu valodas (juriski – latviešu valodas paveida) jautājuma sakārtošana kaut kādā veidā varētu palīdzēt svešvalodu, tai skaitā arī krievu valodas, pašreizējo tiesību paplašināšanai: "Biedrība "Latgolys Saeima" aicina izbeigt šādas spekulācijas, kas neveicina latviešu savstarpējo sapratni un tikai rada lieku šķeltniecību starp Latgales un pārējās Latvijas latviešiem."

Interesanta ziņa**Pārbaudīs sirēnas**

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests informē, ka 10.novembrī pulksten 10 uz trīs minūtēm tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas ar mērķi pārbaudit to gatavību. Atgādinām, ka trauksmes sirēnas paredzētas iedzīvotāju brīdināšanai par ārkārtējām situācijām, notikušām dabas vai tehnogēnām katastrofām, vai to draudiem.

Nepalaid garām**Seminārs lauksaimniekiem**

16.novembrī pulksten 11 Brīvības ielā 46a, Balvos, Lauku atbalsta dienesta Ziemeļaustrumu reģionālā lauksaimniecības pārvalde aicina uz semināru par aktuāliem jautājumiem: atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturēšanai, atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem un lauku saimniecību modernizācija.

- Tulkos un skaidro
Vai piepildās sapņi?

- No dzirdētā seminārā
Māražošana palīdz nopelnīt

Foto - M.Sprudzāne

Pēc Mārtiņiem – ziemai durvis vaļā

Šovakar ir Mārtiņa vakars, rīt - 10.novembrī - pati Mārtiņa diena. Tradīcijas māca, ka šonedēļ jāpušķo māja un jāklāj galds.

Laika gaitā nenoveco ieradums, ko mācījušas gadskārtu ieražas, proti – svinamās dienas saistīt ar zemkopju darbu secību. Arī Mārtiņa diena māca, ka ar to noslēdzas garš un smags posms, kas sākās ar rudens plauju un turpinājās, līdz apdarīja visus rudens darbus, kamēr zeme nav aizgājusi ziemas mierā. Ľaudis zināja: līdz Mārtiņiem jāpabeidz rudens aršana un kuļšana, pēc tam beidzas arī pieguļas un ganu laiks.

Vilakas novada Kazukalnā vērojama darbīga lauku ainava. Pagalmā uzrok puķu dobes, kāds velk elektrību, kūtsdurvis arī vaļā, un kaut kur pāri cejam sasaucas zosis. Terēzija Sergejeva iespēj strādāt gan maizes darbu, gan vadīt palielu saimniecību. Viņa atzīst, ka citādāk izdzīvot nav iespējams. Daudzi brīnās par šī gada rudeni. Terēzija labi atceras, ka līdzīgs laiks bijis pirms gadiem divdesmit. Tolaik pasaulē bija ieradusies viņas mazā meitiņa, mājup pārbrauca 4.decembrī, un

kaimiņiem ārā govis ganījās.

Mārtiņdienu šajās mājās gan nesvin un arī pašaudzētās zosis, izrādās, galda mielastam negatavo. Terēzijas uzskats, - lai to dara draugi vai pazījas, bet ne sētā, kur putni izauguši no dzeltenpūkainiem cālēniem. Saimniece ar rūgtumu atceras kādu nesenu rītu, kad zosis, suna sabaiditas, izskrējušas uz ceļa, un kāda strādnieku mašīna garām braukusi tik strauji, ka divas zosis uzreiz pagalam. Šoferis tā arī nepieturējis.

Mārtiņos vajag vērot dabu. Mūspusē pazistamais laika zīmu tulko-tājs Vilis Bukšs saka, ka tradicionālie ticējumi, piemēram, ja zosis slidinās pa ledu, tad Ziemassvētkos tās brādās pa dubļiem, piepildās 7 gadījumos no 10. Bet ir teiciens: lai Mārtiņdienas ticējumi piepildītos, jāveic 5 izdarības. Vīriešiem jāriet čigānos (budējos), jānokauj gailis (Mārtiņzoss), Mārtiņdienas rītā uz galda jābūt asinsdesai, bet vakarā jāēd ar skābiem kāpostiem pildīta zoss un vēl jānodejo rituāla deja. Kurš to visu izdara, godam dzīvojis Mārtiņnedēju!

M.Sprudzāne

Kas
turpmāk
strādās
šajā
kabinetā?

7. lpp.

Atpūšas un
vēro darbu
Anglijas
skolās.

11. lpp.

Vārds žurnālistam

Tuvojas valsts svētki, un tādās reizēs ierasts aizdomāties par patriotismu. Sev uzdodu jautājumu: kur un kā tas izpaužas, un vai šodien maz nepieciešams? Nesen dzirdēju piesaucam vārdu 'varonība'. Tas bija sirsnīgā un skaistā zelta pāru godināšanas pasākumā Viļakas novadā. Patiesām – vai nodzīvot kopā 50 gadus, turklāt nepazaudējot dzīves vilinājumu līkločos vienam otru, nav varonība? Žēl tikai, ka šiem cilvēkiem labākie gadi un spēks jau aiz muguras.

Šonedēļ runā par nesen klajā laisto grāmatu "Cits kēkis. Zem likumīgā jumta". Tās līdzautora Lato Lapsas vārdu sabiedrība gan uzņem dalīti. Taču izdevumā atspoguļotās liecības, fakti, vārdi tomēr iedveš uzticāmību. Un tad jājautā: kādā valstī gan mēs dzīvojam un kas Latvijā vispār notiek? Līdzautors saka, ka te valda policejiski bandītiska valsts. Konkrētāk - vieni iespundē, otrie sankcionē, trešie apcietina. Sarunā Lato Lapsa paskaidro: "Bandā ir vajadzīgs bandas kodols. Vajag dažus savus izmeklētājus un tos, kas ir viņu vietējais jumts un vajadzības rezē piesedz. Vajadzīgi savi prokurori, kas sankcionē to, kas izdomāts. Un vajadzīgi savi tiesneši, kas to visu tiesiski noformē." Skarbi. Sāku aizdomāties, vai arī mūspusē noklausās sarunas un uzzina elektroniskā pasta saturu?

Maruta Sprudzāne

Latvijā

Pašvaldības piekāpjas. Diskusijas starp valdību un pašvaldībām par budžeta veidošanu pirmdien noslēdzās ar kompromisu. Piekāpties nācās abām pusēm, lai gan vēl nav zināms, vai pašvaldības varēs priešās. Ministru prezidents Valdis Dombrovskis brīdina, ka starptautiskajiem aizdevējiem var rasties iebildumi.

Nopelna gandrīz 120 tūkstošus. Bijušais Latvijas līdzsabiedrības "airBaltic" prezidents Bertolts Fliks šogad šajā amatā nopelnījis 119,7 tūkstošus latu, - liecina Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtā valsts amatpersonas deklarācija.

Papildus Fliks no "airBaltic" saņēmis 11,1 tūkst. latu kompensāciju un 7,5 tūkst. latu apdrošināšanas atlīdzību. Tāpat viņš saņēmis 1,8 tūkst. latu algu kompānijā "Baltic Airlines". No bijušā "airBaltic" vadītāja deklarācijas izriet, ka viņš šogad nav veicis nevienu darījumu, kas pārsniegtu 20 minimālās mēnešalgas.

Kontrolpakete saistībā ar Šķēles ģimeni. Neilgi pirms trešā lielākā Latvijas piena pārstrādes uzņēmuma a/s "Valmieras piens" pārdošanas par tā meitasuzņēmuma SIA "Rūjienas saldējums" kontrolpaketes iepriekšējā kļuvusi ar ekspremjera Andra Šķēles ģimeni saistītā SIA "INPO 19".

"Lursoft" dati liecina, ka 21.septembrī reģistrētā "INPO 19" par 51% "Rūjienas saldējuma" iepriekšējā kļuva jau nedēļu pēc tās reģistrēšanas. Līdz "INPO 19" ienāšanai uzņēmumā šāds kapitāldāļu apjoms piedereja a/s "Valmieras piens".

Šaudās policijas iecirknī. Tukumā policijas iecirknā telpās aizvadītājā piektīnā viens policijas patruljienesta darbinieks sašāvis otru, ievainojot rokā un sānā. Šo informāciju apstiprinājis Valsts policijas (VP) Zemgales reģiona pārvaldes (ZRP) priekšnieks Haralds Laidiņš. Taču viņš kategoriski noliedz versiju par konfliktu starp abiem policistiem. Preses iegūtā informācija liecina, - lai neradītu lieku rezonansi, izlemts incidentu pasniegt kā neuzmanīgu rīkošanos ar ieroci.

Kampaņveidīgi izmaksā naudas balvas. Iekšlietu ministrija (IeM) oktobrī kampaņveidīgi izmaksājusi naudas balvas ministrijas darbiniekiem un speciālās piemaksas lielāko padoto struktūrvienību vadītājiem. Tās izmaksātas 124 ministrijas nodarbinātajiem, pamatojoties uz atlīdzības likumu. Attiecīgā norma paredz naudas balvu izmaksu sakarā ar darbiniekam, valstij vai pašvaldībai svarīgu notikumu, nemot vērā konkrētās amatpersonas ieguldījumu. Kādi konkrēti notikumi un ieguldījumi ir šīs finansiālās atzinības izteikšanai, iekšlietu ministrija nepaskaidro.

(No ziņu portāla DELFI un laikraksta "Neatkarīgā")

Baltinavas novadā

Atjauno Brīvības cīnītāja kapu

Sagaidot Lācplēša dienu un Latvijas Republikas dibināšanas gadadienu, Baltinavas novada Baltinavā Gubas kapos atjaunota kritušā Brīvības cīnītāja kapa vieta.

Idejas autore par kritušā Brīvības cīnītāja Voldemāra Milberga kapa vietas atjaunošanu bija Baltinavas vidusskolas vēstures skolotāja Inta Ludzborža, bet to realizēja novada Attīstības nodalas vadītāja Sarmīte Tabore un novada sieviešu biedrības "Vaivarīni" priekšsēdētāja Marija Bordāne. Bija arī pēdējais laiks to darīt! Brīvības cīnītāja kapa vietu bija skāris nepielūdzams laika ritējums, - kopš Brīvības cīņām pagājuši tik daudzi gadi! Taču tauta, laikam ritot, nedrīkst aizmirst savas valsts vēsturi, ne to, kā tā izcīnīta, dibināta un aizstāvēta. Un viens no šo cīņu varoņiem ir Voldemārs Milbergs, kurš, ievainots kaujā, mira dienu pirms savas dzimšanas dienas. Arī viņš bija dēls kādai mātei un tēvam, un tas nekas, ka tagadējai paaudzei tas šķiet ļoti sen - gandrīz pirms simts gadiem.

Voldemārs Milbergs dzimis 1896.gada 25.februārī Litenes pagastā. Brīvības cīņu laikā jau 1919.gadā viņš iesaistīs pretosānās cīņās pret padomju varu, bet 1920.gada sākumā Latgales partizānu pulka sastāvā piedalījās Latgales atbrīvošanā.

Vēsturniece Inta Ludborža stāsta: "Niknas kaujas ar Sarkano armiju notika arī pie Baltinavas - 1919.gada 28.oktobrī, 1920.gada 9.janvārī, 10.janvārī. Partizānu rindās jau bija ap 3000 vīru. Cīnas notika arī 11.-12.janvārī, kad pie Ančupovas ievainoja arī Voldemāru Milbergu. Viņš mira 1920.gada 24.februārī un viņu apglabāja Baltinavas pareizticīgo draudzes kapos. Par viņa atdusas vietu liecināja krusts ar uzrakstu "Še dus par Latvijas neatkarību kritis Latgales partizānu pulka kareivis Voldemārs Milbergs". Daudzus gadus karavīra atdusas vieta stāvēja neapkopta, tad rūpes par to uzņēmās Latvijas Nacionālās Jaunatnes Savienības

Foto - E.Gabranovs

Kritis par Latvijas neatkarību. Atjaunojot Brīvības cīnītāja kapa vietu, tai apkārt uzlikta jauna sētiņa, uz kapu kopīnas - piemiņas plāksne, bet apkārt iestādītas mūžam zaļojošās tūjas, kas priece sieviešu biedrības "Vaivarīni" priekšsēdētāju Mariju Bordāni un domes Attīstības nodalas vadītāju Sarmīti Tabori.

Baltinavas nodalā. 1930.gadā tā kopā ar Latvijas Zemnieku Savienības Baltinavas nodaļu un pareizticīgo draudzi noorganizēja svinīgu lāpu gājienu un piemiņas brīdi pie karavīra kapa. Kā liecina arhīvu materiāli (tos pētījis H.Logins), svinīgi pasākumi notika arī 1936. un 1939.gadā. 30-to gadu otrajā

pusē rūpes par piemiņas vietas sakopšanu uzņēmās Baltinavas aizsargi. Kad uzstādīja piemiņas plāksni (iespējams, 1936.gadā) un izveidoja sētiņu apkārt kapam, precīzi nav zināms.

Baltinaviete, pensionāre Marija Lazdiņa atceras, ka šo kapa kopīpu viņai vēl mazai esot parādījusi māte. Marijas tēvs, kurš bija kalējs, izkalis metālu sētiņu, kas nokrāsota baložpelēkā krāsā. M.Lazdiņa arī atceras, kā brīvvalsts laikā skolēni un iedzīvotāji 18.novembrī devās uz kapiem pie Latgales partizānu pulka karavīru kapa, lai godinātu kritušo karavīru piemiņu. Padomju varas gados M.Lazdiņa turpināja rūpēties par kritušā karavīru kapu, jo līdzās atrodas arī viņas tēva un mātes kapu kopīnas. Šo cēlo darbu viņa darīja kļusām, nepopularizējot. Ar laiku uzraksts un plāksnes izbālēja.

Tādēļ pētniekiem 1994.gadā kapu apsekošanas laikā minēto atdusas vietu neizdevās konstatēt. Tikai 90-to gadu vidū Baltinavas vidusskolas skolēni uzzināja par šo Brīvības cīnītāja atdusas vietu. Viņi uzņēmās rūpes par tās sakopšanu, organizējot piemiņas pasākumus."

Skolotāja piebilst, ka grāmatā "1915.-1920.gada kauju un kritušo karavīru piemīpi" ir saglabājušas ziņas, ka Baltinavā ir bijuši Brāļu kapi, kurus ierikojuši Latvju nacionālās jaunatnes savienība. No Baltinavas pagasta, dienējot Latgales partizānu pulkā, krita 16 un no ievainojumiem mira 2 karavīri. Cik no viņiem apbedīti Brāļu kapos, nav zināms. Šādi Brāļu kapi mūsdienās nav saglabājušies.

Piemiņas pasākums, lāpu gājiens uz Gubas kapiem, kur apbedīts kareivis Brīvības cīnītājs - notika arī pērn. Lieliem un maziem tas bija emocionāls un neazmirstams brīdis. Bet radās jautājums, cik ilgi kapa vieta vēl saglabāsies nākamajām paaudzēm? Tā ir ne tikai jākopj, bet arī jāatjauno. Un baltinavieši veiksmīgi realizēja šo projektu.

I.Zlinkovska

Bibliotēkās Dāvana publiskajām bibliotēkām

Šogad aprit divdesmit gadi, kopš radīta Juridisko Aktu Informācijas Sistēma, kas pēc 1992. gada kļuva par plaši izmantoto Normatīvo aktu informācijas sistēmu NAIS. Atzīmējot šo gadadienu, NAIS saviem klientiem nodrošina vairākas priekšrocības.

Ir atcelts atveramo dokumentu limits. Šo 20 gadu laikā NAIS ir izveidojusies par modernu un funkcionālu datu bāzi, kurā pieejami vairāk nekā 93 tūkstoši dokumenti. Visās Latvijas pašvaldību publiskajās bibliotēkās novembrī ir bezmaksas pieķluve NAIS datu bāzēm.

Atbildi uz jautājumu, kas tad ir NAIS, sniedz Balvu Centrālās bibliotēkas interneta lasītavas vadītāja MARIJA VOIKA:

-NAIS (www.nais.lv) ir Latvijas Republikas normatīvo aktu (likumi, noteikumi, lēmumi, rīkojumi u.c.) datu bāze. Likumi un noteikumi tajā nokļūst trīs darba dienu laikā pēc to oficiālas publicēšanas jeb spēkā stāšanās. Tagad lietotājiem pieejamas jaunas iespējas, lai vēl ērtāk varētu iepazīties ar normatīvo aktu saturu. Ar to domāta sasaiste starp pantiem, punktiem, nodajām un pielikumiem normatīvā akta ietvaros.

Kādas vēl datu bāzes interneta lasītāji var apmeklēt bez maksas?

-Visu nākamo gadu bez abonēšanas maksas turpināsies pieeja datu bāzēm Letonika un Lursoft laikrakstu bibliotēka (<http://www.balvurcb.lv/kb>), kuru regulāri papildina ar jauniem ierakstiem. Pēdējo trīs mēnešu laikā saņemās izteikšanai, Iekšlietu ministrija nepaskaidro.

Letonika (www.letonika.lv) ir unikāla datu bāze, kurā var lasīt latviešu litera-

tūru, tulkot tekstu, izmantot enciklopēdijas un vārdnīcas, multividē skatīt Latviju attēlos, vēstures enciklopēdijas audio un video ierakstus. Šogad Letonika skatāma jaunā veidolā un ir papildināta ar jaunām sadaļām. Piemēram, sadaļā "Kultūras kanons" var iepazīt unikālas Latvijas kultūras vērtības. Lursoft laikrakstu bibliotēkā pieejami vairāk nekā 60 preses izdevumi, to skaitā gan centrālie, gan reģionālie Latvijas laikraksti. Laikrakstu arhīvā atrodami raksti jau kopš 1994.gada.

Interesentus aicina vēlreiz iekatīties Balvu Centrālās bibliotēkas kultūrvēstures datu bāzē (<http://www.balvurcb.lv/kb>), kuru regulāri papildina ar jauniem ierakstiem. Pēdējo trīs mēnešu laikā saņemās izteikšanai, Iekšlietu ministrija nepaskaidro.

Z.Loginā

No kā varētu ietaupīt, veidojot nākamā gada valsts budžetu?

Viedokļi

Smagumu uzgrūž pašvaldībām

DAINA TUTIŅA, Rugāju novada domes Finanšu nodalas vadītāja

Informācija par valsts budžeta konsolidāciju, tai skaitā arī ieņēmumu no iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazināšanu pašvaldībām un plāniem izmainīt tā procentuālo sadalījumu par labu valsts budžetam, ir satraucoša. Iedzīvotāju ienākuma un nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi ir galvenā nodokļu ieņēmumu bāze pašvaldības budžetā. Katru gadu vērojama arī nekustamā īpašuma nodokļa parādnieku skaita palielināšanās, ko daļēji varētu saistīt ar iedzīvotāju maksātspēju. Bet tajā pašā laikā pašvaldībai ir jānodrošina pakalpojumi iedzīvotājiem,

jāuzturt visa pašvaldības infrastruktūra, jāmaksā sociālie pabalsti, jānodrošina skolēnu nokļūšana izglītības iestādēs, jāorganizē veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība, jārūpējas par teritorijas labiekārtošanas pasākumiem u.c.

Valsts vairāku gadu garumā visu smagumu uzgrūž pašvaldībām, izdodot jaunus normatīvos aktus un nosakot, ka pakalpojumi un prasības obligāti jānodrošina, bet tajā pašā laikā finansējumu samazina vai nepiešķir nemaz. Novadam finansiāli smagākais bija 2009.gads, kad divreiz bija jāsamazina budžets. Arī šogad, plānojot pašvaldības 2011.gada budžetu, pārskaitījām, kur var ietaupīt, jo bija jārēķinās ar iedzīvotāju ienākuma nodokļa samazinājumu par 22% jeb Ls 72 463. Tas ir, piemēram, Eglaines pamatskolas uzturēšanas izdevumu apjoms gadā. Labi, ka prognozes nepiepildās un ieņēmumi ir lielāki, kas ļauj papildus novirzīt finansējumu pašvaldības funkciju nodrošināšanai. Ja valsts nosaka, kādi sociālie pabalsti obligāti jāizmaksā, tad jāparedz arī finansējums no valsts budžeta pabalstu izmaksai. Pēc izskanējušās informācijas saprotams, ka nākamgad valsts nepiedalīsies GMI un dzīvokļu pabalsta līdzfinansēšanā, un tas nozīmē, ka šī nauda būs jāmeklē pašvaldībai savā budžetā, iestādēm un pasākumiem būs jānorēm un jānovirza sociālo pabalstu izmaksām. Bet būs arī jāizvērtē GMI pabalstu saņemšanas kārtība.

Kur valsts budžetā varētu ietaupīt? Jau

vairākus gadus runā un spriež par ministriju funkciju pārskatīšanu, bet nekas jau nav mainījies. Katra ministrija un valsts iestāde cenšas pierādīt, ka ir vajadzīga, jo vienlaikus dažādas valsts institūcijas pieprasīta no mums vienu un to pašu informāciju. Visu laiku jāpatur prātā, kādā datumā nenokavēt kārtējo mēneša, ceturšā vai gada pārskatu vai atskaiti Finanšu ministrijai, Labklājības ministrijai, Izglītības ministrijai vai kādai no to padotības iestādēm. Šo iestāžu un aģentūru skaits nav mainījies, līdz ar to uzturēšanas izdevumi arī nav mainījušies, ja atliek finansējums pat piemaksu un pārējumu izmaksām.

Ja pašvaldībai valsts iestādēm jāsniedz informācija, tas ir bez maksas un kā obli-gāts pasākums. Taču, ja pašvaldībai vajag informāciju vai pakalpojumu savu funkciju veikšanai, tad ir jāmaksā Zemes dienestam, Veselības inspekcijai u.c. valsts iestādēm. Ar katru gadu šie izcenojumi palielinās, un jāparedz arvien lielāki izdevumi pašvaldības budžetā. Arī nākamgad, ja Zemes dienests neveiks izmaiņas kadastra datos, jo viņiem nav līdzekļu, tad pašvaldībai tas ir jānodrošina vai nu pašai, vai arī jāpērk pakalpojums no kādas firmas.

Gribas cerēt, ka kādreiz valsts pašvaldības uztvers kā sadarbības partnerus, kas ir vistuvāk iedzīvotājiem, pārzina un risina cilvēku problēmas, kā arī iedzīlināsies reālajā situācijā, kas valda ārpus Rīgas.

kļūst aizvien tukšāki.

Risināms jautājums par augstskolu programmu skaita samazināšanu, tiesa, neatņemot finansējumu vienīgajai augstskolai, kas sagatavo, piemēram, kultūras darbiniekus. Taču, ja viena un tā pati specialitāte apgūstama vairākās augstskolās, der padomāt par apvienošanu. Lai gan izglītībai gudras valdības kelas klāt pēdējā kārtā.

Vērojot televīzijas raidījumus, man rodas ķecerīga doma - kāpēc netiek uzlikti sodi par niedomājami kļūdainu valsts valodas lietošanu raidījumos un īpaši reklāmās plašsaziņas līdzekļos. Iekāsetā nauduņa nebūtu maza.

Var jau tā prātot un gudrot, bet valdība droši vien ies pa iemīto ceļu. Varbūt ministriem pietrūkst drosmes, bet varbūt viņi zina, ka tauta paklausīgi savelks jostas.

Viedokļus uzskaitīja A.Socka

Tauta savilks jostas

RASMA ZUŠA, Eglaines pamatskolas direktora vietniece izglītības jomā

Izskatās, ka taupīšana atkal nesāksies no "biezā" gala. Kāpēc, piemēram, neva-

rētu beidzot samazināt milzīgās pensijas (tūkstošos skaitāmās)? Izbrīnu rada arī tas, ka dažās valsts iestādēs vai uzņēmumos pat krizes laikos saglabājas fantastiskas algas. Smieklīgi izklausās argumenti par nenovērtēto (nenovērtējamō!) darbinieku iespējamo aizplūšanu uz privātajām struktūrām, jo padarītais nerādās tik iespaidīgs, valstij tāpat ik pa brīdim jālāpa kādi caurumi finansēs. Runājot par nekustamā īpašuma nodokli, jau tiek apcerēts, kā iekāset maksu par malkas šķūnīti, bet netiek pieņemts, ka pilis dzīvojošajiem derētu maksāt par lieko dzīvojamo platību.

Jāpiekrit Nila Ušakova teiktajam, ka, samazinot pašvaldību budžetu, bagātajai Rīgai tas daudz nekaitēs, bet kā galus kopā savelks mazās pašvaldības, tas laikam valdības vīrus nesatrauc. Nevaru iedomāties, no kā var atteikties mūsu novadā, ko samazināt. Jau tā lauki

Vērojot televīzijas raidījumus, man rodas ķecerīga doma - kāpēc netiek uzlikti sodi par niedomājami kļūdainu valsts valodas lietošanu raidījumos un īpaši reklāmās plašsaziņas līdzekļos. Iekāsetā nauduņa nebūtu maza.

Var jau tā prātot un gudrot, bet valdība droši vien ies pa iemīto ceļu. Varbūt ministriem pietrūkst drosmes, bet varbūt viņi zina, ka tauta paklausīgi savelks jostas.

Viedokļus uzskaitīja A.Socka

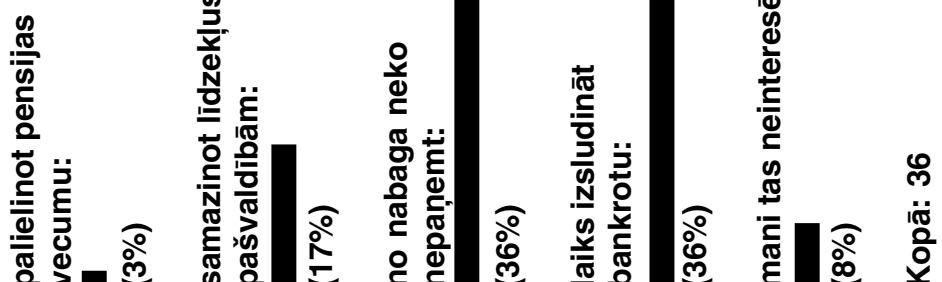
Re, kā!

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā

www.vaduguns.lv

No kā varētu ietaupīt, veidojot nākamā gada valsts budžetu?

Balvu novadā

Aicina ielegt svečītes logos

Ceturtdien Balvu novada domes sēdē deputāti spriedis par Atzinības rakstu piešķiršanu 13 cilvēkiem, ko pasniegs Balvu Kultūras un atpūtas centrā 17.novembrī plkst. 19.00 Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltītajā pasākumā "Ar mīlestību uz Latvijas zemi". Lāčplēša dienā Balvu novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis aicina:

- atbalstīt Aizsardzības ministrijas aicinājumu - pie apgērba piespraust sarkanbaltsarkanu lentīti stilizēta skaitļa 11 formā, kas norāda uz 1919. gada 11. novembri, kad tika izcīnīta izšķirošā cīņa pret Bermonta karaspēku;
- plkst. 16.30 ielegt svečītes savu dzīvokļu, māju, uzņēmumu un iestāžu logos;
- plkst. 17.00 būt kopā Lāčplēša dienas piemiņas pasākumā "Jūs sevi Latvijai devāt...." pie Latgales partizānu pulka kritušajiem karavīriem pieminekļa un pasākuma laikā vienoties kopīgai dziesmai "Šeit ir Latvija";
- plkst. 19.00 apmeklēt Balvu Novada muzejā Kubulu KN jauktā vokālā ansambļa koncertu "Koncerts draugiem un domubiedriem".

PASĀKUMI CITVIET, KAS VELTĪTI LĀČPLĒŠA DIENAI:

Bērzpili - 11.novembrī plkst.16.30 jauniešu organizācija "Spīlķas" organizē lāpu gājienu no Beļausku ciema uz Bērzpils centru par godu Lāčplēša dienai.

Tilžā - 11.novembrī plkst.15.00 Lāčplēša dienai veltīts piemiņas brīdis pie pieminekļa "Tilžas novada nacionālajiem partizāniem - cīnītājiem par Latvijas brīvību un neatkarību", no kura dosies lāpu gājienā uz Balto krustu Lielgrīvas mežā.

Vecīlžā - 11.novembrī plkst. 20.00 Vecīlžas Sporta un atpūtas centrā Vecīlžas pagasta svētki "Nekur nav tik labi kā mājās". Plkst. 22.00 balle, ieeja brīva (spēlē grupa "OTTO").

PASĀKUMI, KAS VELTĪTI LR PROKLAMĒŠANAS DIENAI:

Briežuciema - 15. novembrī plkst. 14.00 Briežuciema tautas namā sportiskas, atraktīvas un muzikālas norises, Valsts svētkus gaidot. 17. novembrī plkst. 9.00 Briežuciema pamatskola Valsts svētkiem veltīts pasākums "Celojums pa Latviju".

Bērzkalnē - 16.novembrī plkst. 10.00 Bērzkalnes pagasta pirmsskolas izglītības iestādes zālē svinīgs pasākums, veltīts Latvijas Proklamēšanas gadadienai.

Kubulos - 17. novembrī plkst.12.30 Stacijas pamatskola Valsts svētkiem veltīts pasākums "Manā dziesma Latvijai".

Balvos - 17.novembrī plkst. 19.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts pasākums "Ar mīlestību uz Latvijas zemi". Piedalās viesmākslinieki Ilona Bagele un Artūrs Mangulis. Plkst. 21.00 balle, ieeja brīva (spēlē grupa "Gints & Es").

Balvu pagastā - 19.novembrī plkst. 17.00 Balvu pagasta tautas namā muzikāla dzejas izrāde "Mēs uzcēlām pili..." (A.Tjūniša dzeja, M. Lāpāna autordziesmas). Plkst.21.00 balle, ieeja brīva (spēlē grupa "Ceļā").

Vīksnā - 18.novembrī plkst. 15.00 Vīksnas pamatskola valsts svētkiem veltīts koncerts "Skaista mana brāļa sēta", piedalās ansamblis "Vakarblāzma", deju kopa "Rūtas" un TDK "Cielavinā".

Bērzpili - 18.novembrī plkst. 14.00 Bērzpils saieta namā Valsts svētkiem veltīts pašdarbnieku koncerts.

Krišjānos - 18.novembrī plkst. 19.00 Krišjānu pamatskolas zālē koncerts "Esi stipra mūsu Tēvu zeme - Latvija". Plkst.22.00 balle, ieeja brīva (spēlē grupa "Draugi").

Lazdulejā - 19. novembrī plkst.19.00 Lazdulejas pagasta bārā - kafejnīcā "Stogs" pateicības pasākums pagasta iedzīvotājiem Latvijas Republikas proklamēšanas gadadienās noskaņās. Ieeja ar ielūgumiem.

Sumina sudrabkāzu pārus

Gaviļnieki. 1986.gadā toreizējā Balvu rajonā laulības ostā iestūrēja 296 pāri, no kuriem joprojām kopā ir 120. *Viskarstākais* pirms 25 gadiem bijis 21.jūnijs, kad gredzenus mijā 14 pāri.

Sestdien Balvu Kultūras un atpūtas centrā sumināja 22 pārus, kuri viens otram ‘jā’ vārdu teica pirms 25 gadiem. Zīmigi, ka Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Svetlana Romanovska darba gaitas uzsāka 1986.gada 6.janvāri.

Svinigi ienāk zālē. Skanot Mendelsona kāzu maršam, sudrabkāzu pāri ienāca kultūras nama zālē. Klātesošie, kā jau tas pieklājas, viņus sagaidija, stāvot kājās. Gājienu vadīja Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļas vadītāja Svetlana Romanovska ar dzīvesbiedru Aldi.

Šampanieša salūts. Vīri savām dāmām dāvāja rozi, kā arī izšāva šampanieša salūtu. Putas griezās pa gaisu, kad šampanieša pudeli atvēra balvenietis Valdis Sērmukšs, lai ar to uzcienātu gan sievas kundzi Dzidru, gan vedējus - Augustu un Mariju Voikas.

Pārsteigums. Pasākuma dalībniekus patīkami pārsteidza mūzikis, Triju Zvaigžņu ordeņa kavalieris Zigfrīds Muktupāvels, kurš uzsvēra, ka visvairāk dziesmu pasaulē veltīts mīlestībai. Noslēdzot koncertu, viņš aicināja kundzes ieskatīties kungu acīs un izdziedēt no dziesmas “Kad man maziņam” frāzi *vecais zābacīņ...*

Vakara vadītāji. Gaviļniekus un viesus vakara gaitā prieceja Zaiga un Māris Lāpāni.

Tiksimies 2036.gadā! Balvu novada pašvaldības izpildīdirektore Inta Kalva (no labās) nešaubās, ka 25 gadu kopdzīve liecina par sievu zelta raksturu un vīru dzelzs izturību. Viņa aicināja nākamreiz šādā pat sastāvā tikties 2036.gadā – zelta kāzu godināšanas pasākumā.

Apsveica pēc pusnakts. Ilgu un Ilgoni Vīcupus no Tilžas klātesošie sveica neilgi pēc pusnakts. Viņu kāzu diena - 6.novembris.

Svētku mielasts. Sudrabkāzu pāri, sēdot pie svētku galda, dalījās atmiņās par pārdzīvoto pirms 25 gadiem. Viņu vidū arī Anita (Balvu novada domes deputāte) un Jurijs Petrovi.

Pirmais valsis. Dejo Eduards un Anna Veisi (no labās), Ēvalds un Inese Lielbārži.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Trešdienas saruna

Var dot tikai mīlestību

Nav viegli kliedēt gadsimtiem iesakņojušos aizspriedumus par konkrētas tautības cilvēku dzīvesveidu un prioritātēm. Ne vienmēr šie priekšstati atbilst patiesibai, jo katras cilvēka mūžs un dzīvē īstenotie principi ir atšķirīgi. Viļakā dzīvojošā romu tautības pārstāvē, sešu bērnu māte ELLA ŠAŠKOVA par savu galveno prioritāti izvirzījusi bērnu audzināšanu un skološanu, veidojot viņus par izglītotiem, godīgiem un ticīgiem sabiedrības pārstāvjiem.

Ella Šaškova uz Viļaku no Rīgas pārcēlās pirms vairākiem gadiem un pa šo laiku ieguvusi labas mātes, kurai rūp bērnu nākotnei, reputāciju.

Uzaudzināt un dot izglītību sešiem bērniem nav viegli. Kā Jūs raksturotu sevi kā mammu?

-Esmu diezgan stingra. Būdama dievticīga, audzinot bērnus, vados pēc Bībeles gudrībām. Saviem bērniem mācu cienīt vecākus un atgādinu, ka viss, ko viņi darīs citiem, noteikti nāks atpakaļ. Mācu, kā pareizi jāuzvedas meitenēm un kā - puikām.

Kā sadalāt pienākumus mājās?

-Bērniem ne tikai labi jāmācas skolā, bet arī jāpalīdz saimniecībā. Viņi palīdz visos mājas darbos - mazgā traukus, gatavo pusdienu u. c. Mājās darba nekad netrūkst. Tāpat kā visiem bērniem, arī maniem gadās, ka kaut ko negribas darīt, tomēr viņi dara.

Ko saviem bērniem aizliezat?

-Aizliegumu ir pietiekami daudz, piemēram, pēc pulksten desmitiem vakarā atrasties ārā viņiem ir stingri aizliegts. Arī vecākajai meitai Sigitai pēc diskotēkas apmeklējuma mājās vienmēr jābūt laikus.

Kāpēc Jums ir svarīgi, lai bērni iegūst labu izglītību?

-Mūsdienās bez izglītības ir ļoti grūti. Mūsu valsts "nolaidusies" tik zemu, ka pat cilvēki ar labu izglītību nevar atrast darbu. Tomēr saviem bērniem gribu nodrošināt iespēju iegūt izglītību. Darišu visu, kas manos spēkos, lai viņi labi pabeigtu skolu.

Kādas ipašības bērni pārmantojuši no Jums?

-Nedomāju, ka viņi ir manas kopijas, jo katrs no viņiem ir individualitāte. Siga, piemēram, ir labsirdīga, atsaucīga, pieklājīga, strādīga un dievbijīga. Marija un arī pārējie bērni labi mācās. Esmu saglabājusi visas bērnu liecības, diplomus un apbalvojumus, sākot no bērnudārza, līdz pat šodienai. Kādreiz apsēžamies un ar prieku tās apskatāmies.

Kā bērni mēdz pārsteigt Jūs svētkos?

-Tas izskatījās smieklīgi, bet jaunākā meita - četr gadīgā Ratha - nesen mēģināja mani iepriecināt, izcepot kūku. Protams, tā bija miltu bojāšana, un nācās viņai piepalīdzēt. Tomēr tas bija ļoti mīļi. Ratha, nākot no bērnudārza, katra dienu nes man pukes vai pirmās zaļās lapas. Mums ar jaunāko meitīnu izveidojusies īpaša saikne... Varbūt tāpēc, ka līdz trīs gadu vecumam baroju viņu ar krūti.

Kuri mācību priekšmeti bērniem padodas vislabāk?

Ar ko viņi aizraujas?

-Marijai un Slavikam ļoti labi padodas angļu valoda, vecākajai meitai Sigitai ļoti patīk psiholoģija un kultūras vēsture, turklāt viņai ir ļoti skaista balss. Kādreiz klausoties, kā meita dzied, kļūst ķēl, ka nevaru to ierakstīt. Puikas ir labi sportisti, arī meitenēm patīk sportot. Marija labprāt trīs, četras reizes dienā ietu peldēties. Marija un arī Siga ar labiem panākumiem nodarbojas ar vieglātētiku. Slavikam ļoti patīk futbols.

Nesen Jūsu ģimene piedalījās projektā "Iepazīsti romu kultūru". Kādas tradīcijas mācat saviem bērniem?

-Mēs visi piedalījāmies šajā projektā - demonstrējām romu tautības saietu tradīcijas - dejojām, stāstījām, demonstrējām filmas. Uzskatu, ka diemžēl romu tautas kultūra pamazām iznīkst, jo vecie cilvēki izmirst, bet jaunos vairs īsti neinteresē senās paražas. Nav jau slīkti, ka jaunieši cenšas iet līdzi laikam, tomēr ir arī tādas čīgānu paražas, pie kurām būtu jāpietur. Piemēram, agrāk jaunām romu meitenēm bija ļoti stingri uzvedības noteikumi. Meitene nedrikstēja draudzēties ar kuru katru puiši. Izejot pie vīra, viņai bija jābūt jaunavai. Tas bija liels negods visai ģimenei, ja izrādījās, ka tā nav.

Kādas tradīcijas piekopjat savā ģimenē?

-Viena no tām ir Ziemassvētku svinēšana, kad kopā ar bērniem draudzīgi gatavojam svētku vakariņas. Cita - katru rītu bērni ļoti mīļi sasveicīnās ar mani. Ir tik patikami ik rītu vairākas reizes dzirdēt: "Labrit, mamma!"

Ko vēl darāt visi kopā?

Foto: A. Kiršans

Ella Šaškova. Par savu galveno dzīves sūtību Ella uzskata bērnu audzināšanu. Viņa cer uz labāku nākotni saviem sešiem bērniem - Sigitai (19), Marijai (14), Ēriku - Ramešam (13), Svjatoslavam (12), Rebekai - Andželikai (6) un Rathai (4).

-Visus svētkus cenšamies svinēt kopā. Obligāti apmeklēju visus savu bērnu skolas pasākumus. Vasarā un rudeni kopā ejam uz mežu ogot un sēnot. Vienmēr gatavoju krājumus ziemai, jo nevaru atļauties visu nepieciešamo pārtiku nopirkrt veikalā.

Kādu redzat savu bērnu nākotni?

-Kā jau teicu, mūsu valstī viss notiek pēc scenārija - jo tālāk, jo trakāk! Mēs pat nezinām, kas notiks rīt. Protams, vēlētos, lai bērni iegūst augstāko izglītību, bet nākotnes plānus ierobežo līdzekļu trūkums. Cenšos nodrošināt bērniem vismaz normālus dzīves apstākļus, lai viņi pabeidz vidusskolu.

Vai kādreiz esat izjutusi diskriminējošu attieksmi pret sevi kā pret romu tautības pārstāvi?

-Šīnī pilsētā nē. Man ir ļoti labi kaimiņi, skolās, kur mācā mani bērni, ir labi skolotāji un direktori. Tilžas internātpamatiskolā, kur mācās trīs no maniem bērniem, vienmēr jūtos gaidīta. Diskrimināciju nejutu arī, dzīvojot Rīgā. Nezinu, vai tā ir veiksme, bet man vienmēr gadījušies ļoti jauki kaimiņi.

Varbūt tas atkarīgs no paša cilvēka?

-Iespējams, tas atkarīgs no tā, kā pats sevi nostādi attiecībā ar citiem cilvēkiem. Ja es plēgurotu vai rīkotu skalas ballītes, protams, pret mani izturētos citādāk. Tādās lietās neiesaistos, tādēļ arī citi pret mani izturas labi.

Vai sociālie dienesti kādreiz ir painteresējušies, kā Jūs iztiekat?

-Viņi vairāk interesējas par to, lai kaut ko noņemtu, lai nauda paliku novada budžetā. Esmu ievērojusi, ka tiem, kuri lieto alkoholu un pamet savus bērnus, nav nekādu problēmu. Turpretīm vecākiem, kuri rūpējas par bērniem, par viņu nākotni, pašvaldība cenšas vēl kaut ko atņemt, apgalvojot, ka paši nevēlamies neko darīt savā labā. Bet ko darīt, ja manu bērnu ētēs, ar kuru pašvaldība man iesaka tiesāties, lai likumiņi saņemtu pabalstu, ir miris?

Ir, protams, arī atsaucīgi cilvēki. Mūsu domes priekšsēdētājs ir ļoti jauks, izpalīdzigs un dievticīgs cilvēks ar tīru dvēseli. Ar viņu aprunājoties, kļūst vieglāk, jo viņš prot uzmundrināt.

Kādi ir Jūsu mazie, sievišķie priecīni?

-Kādreiz patīk aiziet pastaigāties pie ezera vai mežā. Patīk pastāvēt pie koka un padomāt par dzīvi. Laikam mazliet esmu romantē. Patīk zvejot kopā ar bērniem. To gan vairs nevaru atļauties, jo tagad jāpērk speciālas zvejas kartes. Labprāt adu, patīk pīt pīnes no auklām. Kādreiz to iemācījos no savas labās audzinātājas Annas Vācietes. Brīnišķīga sieviete. Viņa mani iemācīja ticēt Dievam, paļauties, ka viss būs labi, lai kā arī dzīvē ietu.

Kāds ir Jūsu nepiepildītais sapnis, ko vēlētos, lai realizē bērni?

-Gribētos, lai maniem bērniem dzīve sniedz to, ko man nav sniegusi. Varu viņiem dot tikai mīlestību. Lai ko tas maksātu, gribu, lai viņi izmācās, pabeidz skolu, pēc tam - kā Dievs būs lēmis. Cik spēšu, tik palīdzēšu. Es viņus nepametišu.

I.Tušinska

Rugāju novadā

Dziedās karavīru tautasdziesmu

11.novembrī pulksten 9 Rugāju novada vidusskolas zālē notiks svinīgā līnija, veltīta Lāčplēša dienai. Pulksten 14.15 ap skolu iedegs sveču liesmas, iekurinās ugunkurū, veidos dažādas latvju zīmes un dziedās karavīru tautasdziesmu.

Eglaines pamatskolā notiks ierindas skate, kā arī konkurs par Latviju un novadu, skolas pārstāvji brauks uz kapsētu nolikt ziedus uz novadnieka, ģenerāla Valda Matīsa kapa.

17.novembrī pulksten 13 Rugāju tautas namā skolas un novada pašdarbības kolektīvi uzstāsies ar koncertprogrammu "Latvija kā mājas". 19.novembrī pulksten 19 Lazdukalnā atlācis jauno saietu namu, ar svētku koncertu uzstāsies pašdarbības kolektīvi.

Baltinavas novadā

Dosies lāpu gājienā

11.novembrī notiks lāpu gājiens uz Gubas kapiem pie kritušā Brīvības cīnītāja Voldemāra Milberga kapa, ko organizē Baltinavas vidusskola. Pulcešanās lāpu gājienam pie novada kultūras nama pulksten 16.30. Atjaunoto kapu iesvētis prāvests Alberts Budže. Pēc svinīgā pasākuma kapos lāpu gājiena dalībnieki pulcēsies pie ugunkuriem, ko iedegs pie skolas.

18.novembrī svinīgais pasākums par godu Latvijas Republikas dibināšanas gadadienai notiks novada kultūras namā. Tas sāksies pulksten 19 ar novada domes priekšsēdētājas Lidijas Siliņas uzrunu un novada ģerboņa prezentāciju, kas notika Rīgas pilī. Pēc tam - novada dziedošo ģimeņu koncerts, bet noslēgumā - svētku balle.

Viļakas novadā

Atzīmēs ar lāpu gājieniem, koncertiem un konkursiem

PASĀKUMI, VELTĪTI LĀČPLĒŠA DIENAI

11.novembrī **Viļakā** notiks pasākums "Stipri jaudis dižā Latvijā"; plkst. 16.00 lāpu gājiens no Viļakas novada domes uz Brāļu kapiem; plkst. 16.20 svinīgs brīdis Brāļu kapos.

Šķilbēnu pagastā:

11.novembrī plkst.12.40 Rekavas vidusskolā ierindas skate;

11.novembrī plkst.12.40 Upītes pamatskolā puišu spēles;

12.novembrī plkst.19.00 Rekavas kultūras centrā "Mūsdienu Sprīdītis Laimes zemi meklējot".

PASĀKUMI, VELTĪTI LATVIJAS REPUBLIKAS PROKLAMĒŠANAS DIENAI

Viļakā - 17.novembrī plkst.11.20 Viļakas Valsts ģimnāzijā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīta svinīgā līnija.

17.novembrī plkst.12.30 Viļakas pamatskolā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts pasākums "Latvijas ceļš".

18.novembrī plkst.18.00 Viļakas Valsts ģimnāzijas sporta zālē Latvijas Republikas proklamēšanas dienas pasākums "Rokasspiediena attālumā".

Žiguru pagastā - 17.novembrī plkst.12.05 Žiguru pamatskolā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts pasākums "Tautasdziesma Latvijai".

17.novembrī plkst.19.00 Žiguru kultūras namā pasākums "Stūru stūriem tēvu zeme".

Kupravas pagastā

17.novembrī plkst.12.30 Kupravas pamatskolā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts pasākums.

Šķilbēnu pagastā

17.novembrī Rekavas vidusskolā pasākums "Latvija var".

17.novembrī plkst.16.30 no Rekavas vidusskolas lāpu gājiens uz Brīvības cīnītāju piemiņas vietām.

17.novembrī Upītes pamatskolā plkst. 12.40 Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīta svinīgā līnija, erudīcijas konkurs "Ko Tu zini par Latviju?".

Mednevas pagastā -17.novembrī Viduču pamatskolā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīta ierindas skate, pasākums.

Vecumu pagastā - 17.novembrī plkst.14.00 Mežvidu pamatskolā Latvijas Republikas proklamēšanas dienai veltīts svinīgs pasākums "Tev, Latvija!".

Vārds prezentam

Patīk zīmēt un lasīt grāmatas

Par Briežuciema pamatskolas pašpārvaldes prezidenti 7.klases skolniece JOLANTA SAIDĀNE ievēlēta pirmo gadu. Par saviem valaspriekiem meitene sauc zīmēšanu, grāmatu lasīšanu un mūzikas klausīšanos. "Vislabāk man patīk zīmēt, jo mācos arī mākslas skolā. No zīmēšanas manu valasprieku skalā tālu neatpaliek arī grāmatu lasīšana. Esmu aktīva Bērnu žūrijas dalībniece. Nesen pabeidzu lasīt grāmatu "Vilcenes stāsts", savus valaspriekus atklāj Briežuciema pamatskolas prezidente. Par savu galveno uzdevumu prezidentūras laikā Jolanta uzskata interesantu skolas pasākumu organizēšanu un aizvien plašāka skolēnu pulka iesaistīšanu to sagatavošanā un norisē.

Īsumā

Demonstrē valaspriekus

Baltinavas vidusskolā jau kopš oktobra vidus apskatāma izstāde "Mans valasprieks", kurā skolēni un skolotāji demonstrē pašu savāktas kolekcijas - mīkstos lāciņus, krūzītes, pildspalvas, ēngelīšus, uzlimes, stikla bumbīņas, dažādu valstu pastkartītes, automašīnu attēlus un daudz ko citu. Viena no interesantākajām izstādē ir Latvijā ražotu konfekšu, šokolādes, cepumu un vafļu iesaiņojumu kolekcija, kurai ir arī vēsturiska nozīme, jo tā sākta veidot jau 1984.gadā. Daudzi izstādē eksponāti liecina par to īpašnieku valaspriekiem, piemēram, tērpu modelēšanu vai motosportu. Ar īpašu interesi izstādēs apmeklētāji apskata Valtera Logina dažādās Latvijas un arī starptautiska mēroga motosacīkstēs iegūtos kausus un apbalvojumus. Izstādi paguvuši aplūkot ne tikai pašu skolas skolēni un skolotāji, bet arī citi pagasta iedzīvotāji un ciemiņi no Baltinavas Kristīgās speciālās internātpamatskolas.

No āboliem izgriež gulbjus

Baltinavas Kristīgās speciālās internātpamatskolas skolotāja Genovefa Logina pavāru palīgu specialitātes 1.kursa audzēkņiem māca, ka no rudens veltēm var pagatavot arī skaistus galda dekorus, piemēram, no āboliem iznāk jauki gulbiši. Topošie pavāru palīgi neslēpj, ka tas nav viegli, jo, lai no ābola izgrieztu gulbi, vajadzīgas pūles un pacietība. Taču skolēni uzskata, ka gala rezultāts ir pūļu vērts un iesaka to pamēģināt arī citiem!

Mācās Jauno burvju skolā

1.novembra pēcpusdienā Briežuciema pamatskola pārvērtās par Jauno burvju skolu, kur jaunāko klašu skolēni radošās un izzinošās darbnīcās apguva dažādus burvju trikus. Vispirms ar skolotāju un 7. klases skolēnu palīdzību, pagatavojusi zelta zvaigznēm un mēnešiem rotātas burvju cepures, bērni kērās pie burvju dziru brūvēšanas. Jauno burvju skolas audzēkņiem bija jāizgatavo un jānobauda ļaunās fejas brūvējums un Mazās nāriņas kokteilis. Iestiprinājušies, mazie burvji kērās pie burvestībām – veidoja maģiskos aplūsus, radija vulkāna izvirdumu, demonstrēja kāršu trikus un kopā ar Mazo raganīju no O.Preislera grāmatas uzburā istu burbuļu salūtu. Pasākums palīdzēja bērniem apgūt prasmi būt radošiem un pārliecināties, cik daudz brīnumu var uzburt veiklas rokas. Briežuciema pamatskolas skolēni un skolotāji aicina arī citus jauties krāsainiem sapņiem, jo dažas noslēpumiem piesātinātas stundas ļauj piepildīt ar prieku šo drēgno un tumšo rudens laiku!

Pieredze

Lai interesanti ne tikai pašiem

Laikā, kad daļa jauniešu, sūdzoties par ierobežotām brīvā laika pavadīšanas iespējām, bezmērķīgi klimst pa ielām, nereti nobaudot arī grādigos dzērienus, jaunie briežuciemieši paši rūpējas par to, lai nebūtu garlaicīgi ne viņiem, ne citiem pagasta iedzīvotājiem. Nesen Balvu muižā notikušajā Balvu novada jauniešu konferencē neformālā jauniešu grupa ar intrīgējošu nosaukumu "Dynamite" savā pieredzē dalījās ar citiem vienaudžiem.

Organizācijas aktiviste Evija Kaša atzīst, ka "Dynamite" dibināta, pateicoties NVO "Saulessvece" vadītājas Silvijas Ločmeles pagājušajā gadā organizētajai bērnu vasaras nometnei "Eksperiments 2010", kuras darbā nozīmīgu palīdzību sniedza arī brīvprātīgie jaunieši. Šogad Briežuciema jauniešu neformālā organizācija svin viena gada jubileju un ar gandarījumu atskatās uz šajā laikā paveikto. Organizācijā, kura par saviem mērķiem izvirzījusi jauniešu un citu sociālajiem riskiem pakļauto pagasta iedzīvotāju integrāciju sabiedrībā, kā arī iesaistīšanos jaunatnes politikas veidošanā, aktivizējot iniciatīvas un brīvprātīgo darbu, šobrīd darbojas astoņi enerģiski cilvēki: Sigita Kokoreviča (mācās Balvu Valsts ģimnāzijā), Elīna Kaša (studē Rēzeknes Augstskolā), Līga Ločmele (studē Rēzeknes Augstskolā), Sandra Pakalnīte (strādā Briežuciema kultūras namā), Daira Cibule (nesen atgriezusies no darba ārzemēs), Edgars Pundurs (mācās Baltinavas vidusskolā) un Evija Kaša (strādā Tilžas vidusskolā). Pateicoties NVO "Saulessvece" vadītāji Silvijai Ločmelei, jauniešu organizācijai piešķirtas savas telpas.

Rūpējas par sirmgalvjiem

Pirmā pastāvēšanas gada laikā "Dynamite" dalībnieki paspējuši paveikt daudzus labus darbus. Iesaiestoties pagasta vientuļajiem pensionāriem veltītajā projektā "Zem Ziemassvētku zvaigznes", "Dynamite" dalībnieki iepriecināja vecos ļaudis ar savu lidzdalību vairākās radošajās darbnīcās. Vienu dienu jaunieši atvēlēja, lai kopā ar pagasta vientuļajiem sirmgalvjiem lietu sveces, kuras vēlāk noderēja par lielisku Ziemassvētku dāvanu pensionāriem. Savukārt "Ziemassvētku apsveikumu darbnīcā" skolotājas vadībā jaunieši kopā ar sirmgalvjiem apguva apsveikumu izgatavošanas mākslu. Sevišķi aizkustināti pensionāri jutās par viņiem pasniegtajām bezmaksas aploksnēm un markām, kas ļāva nosūtīt paštaisītos apsveikumus tuviniekiem un draugiem. Viens no interesantākajiem pasākumiem realizētajā projektā bija datorzinību mācīšana pagasta vecajiem ļaudim.

Lielu vērību organizācijas dalībnieki veltīja brīvprātīgajam darbam. Pērn jaunieši palīdzēja vadīt nodarbības bērnu vasaras nometnei "Eksperiments 2010". Nenovērtējams bija viņu ieguldījums dažādu pasākumu organizēšanā - pārgājienu, nometnes noslēguma pasākuma un dažādu sporta aktivitāšu rikošanā. Iesākto viņi turpināja arī šī gada bērnu vasaras nometnei "Kopā jautrāk", kuras laikā vairāki jaunieši izmēģināja savas spējas, vadot angļu valodas un sporta nodarbības nometnes dalībniekiem.

Viens no Briežuciema jauniešu veikumiem bija pagasta iedzīvotāju apmācība interneta mājas lapu (blogu) veidošanā. "Sadarbojoties ar Rīgā dzivojošo pasniedzēju Baltaču, ar Skype palīdzību novadījām blogu veidošanas apmācību vietējiem iedzīvotājiem. Pateicoties šai apmācībai, izveidojām arī savas organizācijas blogu," atklāj E.Kaša.

Jauniešu veikumu kontā ir arī vairāki (sadarbībā ar vietējā kultūras nama vadītāju Zitu Mežali) organizētie kultūras pasākumi – orientēšanās sacensības, "Jautrie starti", Ziemassvētku un Lieldienu pasākumi, Pilngadības svētki, Helovīna pasākums. Turklat Ziemassvētku un Helovīna pasākumi bija pašu jauniešu iniciatīva.

Kāl nākotnes plānus

Laba sadarbība jauniešiem izveidojusies arī ar Briežuciema pamatskolas kolektīvu un tās direktori Lidiju Ločmeli, kura ir pretimnākoša un labprāt atbalsta jauniešu iniciatīvas. Viena no tuvākā laika iecerēm ir pamatskolas telpās organizēt sporta treniņus. Drīz Briežuciema iedzīvotāji, kas sasnieguši 14 gadu vecumu, reizi nedēļā - sestdienas vakaros - varēs piedalīties volejbola, basketbola, galda tenisa vai novusa spēles treniņos.

Lej sveces. Projektā "Zem Ziemassvētku zvaigznes" Briežuciema jaunieši kopā ar pagasta vientuļajiem pensionāriem mācījās liet skaistas sveces. No kreisās: Veneranda Mežale, Valentīna Keiša, Līga Ločmele, Elīna Kaša.

Pēc "Jautrajiem startiem". Nesen "Dynamite" jaunieši - (no kreisās) Ilze Krišāne, Sandra Koniševa, Sigita Kokoreviča, Edgars Pundurs, Elīna Kaša, Līga Ločmele, Evija Kaša, Dāvids Klaviņš - Briežuciema iedzīvotājus iepriecināja ar iespēju piedalīties netradicionālās sporta spēlēs.

Apgūst jaunās tehnoloģijas. Projekta "Zem Ziemassvētku zvaigznes" aktivitāšu laikā Briežuciema pensionāriem bija iespēja ne vien iemācīties izgatavot skaistas svētku atklātnītes, bet arī uzrakstīt apsveikuma tekstu datorrakstā. Izmantot mūsdienu tehnoloģijas sirmgalvjiem palīdzēja arī Arnis Timirbulatovs (attēlā).

"Jāsaka, ka "Dynamite" jaunieši tikai sākuši savu darbību, apgūstot jaunas prasmes un iemaņas. Tuvākajā nākotnē esam nosprauduši mērķi vairāk pievērsties starptautisku projektu realizācijai, kā arī projektiem, ar kuru palīdzību varētu uzlabot pagasta infrastruktūru. Arī turpmāk labprāt iesaistīsimies dažādās apmācībās," nākotnes plānus atklāj viena no "Dynamite" aktīvākajām dalībniecēm E.Kaša. Cerībā uz tikpat veiksmīgu sadarbību nākotnē, neformālās grupas jaunieši vēlas izteikt pateicību tiem, kuri viņus atbalstījuši pirmajā darbības gadā.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Aktuāli

Nevajag skaldīt kā ar cirvi

SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībā" ieplānotās reformas rada dažādus pavērsienus un arī pretrunīgas izjūtas pašos darbiniekos. No vienas puses - jātiekt valā no milzīgā parāda, tādēļ pārkārtojumi ir neizbēgami. No otras puses preti stāv konkrēta cilvēka faktors. Mediķu darbs tiek pārkārtots, ir bažas, kā tas turpmāk ietekmēs pacientu dzīvi.

Šodien pēdējā darba diena Balvos ir psihiatrijas kabineta ārsta palidzei BIRUTAI EIZĀNEI. Viņa bija neizpratnē par turpmāko darba piedāvājumu sev, un izvēlējās darbu Balvos atstāt. Vienlaikus viņu māc bažas, vai turpmāk netiks nodarīts pāri šīs jomas pacientiem. Saruna ar speciālisti notika dažas dienas pirms viņas aizbraukšanas.

Vai ir zināms, kas turpmāk strādās šajā psihiatra kabinetā Balvu poliklīnikā?

- Pašreizējā brīdī nevaru pateikt, taču, iespējams, tas būs aizvērts. Jaunās valdes priekšsēdētāja Alida Vāne ir teikusi, ka pacientus turpmāk pieņems Gulbenē. Dakteri Arāju no darba atbrīvoja pirms pāris nedēļām, un man piedāvāja strādāt uz pusslodzi. Valde uzskatīja, ka ir pilnīgi pietiekami ar četru stundu darbu. Tāds darba grafiks mani, protams, neapmierināja, un es uzrakstīju atlūgumu.

Kādas ir izjūtas šajā brīdī? Šķiet, pacienti šurp nāca kā pie loti pazīstama un uzticama speciālisti. Psihiatrija taču ir smalka un sarežģīta joma.

- Izjūtas ir dažādas. Balvos esmu nostrādājusi 36 gadus, bet tieši psihiatrijas kabinetā - 33 gadus. Savus pacientus pazinu un viņu kaites zināju, tikiši viņi vēra kabineta durvis. Daudzi mani pacienti šurp nāca kā mazi bērni. Pēdējos gados šīs jomas pacientu skaits sabiedrībā ir būtiski palielinājies.

Kā, Jūsuprāt, turpmāk var izvērsties psihiatrijas pacientu dzīve, ja viņiem nāksies braukt uz Gulbeni?

- Ja tā notiks, tā būs tragedija. Zinām, kā kursē transports. Iedzīvotājiem no Vecumiem, Susājiem vispirms jātiekt līdz Balviem, pēc tam - līdz Gulgēni un vakarpusē atpakaļ uz mājām. Daļai pacientu vajadzīgi pavadoņi, bet tas nozīmē - papildus izdevumus. Bet naudas šodien nav. Ir pacienti, kuri neuzdrīkstas iziet sabiedrībā un no transporta baidās. Viņus knapi var atvest līdz Balviem. Šie pacienti pēc zālēm nāk katrai mēnesi. Ne visi ir otrās grupas invalidi, kuriem braukšana ir bezmaksas. Var prognozēt, ka turpmāk palielinās slodze "ātrajiem" un ģimenes ārstiem. Bez zālēm nevar dzīvot epileptiķi, rudeņos un pavasaros cilvēkiem vispār palielinās deprezijas. Iespējams, problēmas būs izziņu saņemšanā, ja pēc tām būs jābrauc. Līdz ar to iedzīvotājiem dzīves dārdzība tikai pieauga. Man nevar iestāstīt, ka ar tādām pārmaiņām ir domāts par pacientu.

Kas raksturīgs psihiatrijas jomai pēdējos gados?

- Daudz ir bērnu ar iedzīmtām kaitēm un garigu atpalicību. Pieaugušajiem ir ļoti smagas depresijas. Tāda dzīve apkārt - bezdarbs, naudas trūkums, vientulība, slimības... Tur rodas mūsu pacienti. Psihiatrs būtībā lidzīnās dvēseļu ārstam. Uz šo kabinetu cilvēki nāk arī tikai izrunāties.

Brauc projām. Biruta Eizāne atzīst, ka lielākais rūgtums viņai paliek par pacientiem. Taču pacientu rīcībā viņa atstāj savu telefona numuru un saka, ka viņi var droši zvanīt arī turpmāk. Biruta Eizāne centīsies palīdzēt.

Kas notiks ar pacientu slimības vēsturēm - kur tās nonāks?

- Ir pateikts tās visas pārvest uz Gulbeni. Te ir konkrētu slimnieku ambulatorās kartes. Taču ir arī citādi pieraksti - par cilvēkiem, kuri nebija uzskaitē. Domāju, turpmākie speciālisti, kas strādās, nespēs saprast šos pierakstus, jo viņi nepazīst cilvēkus un viņu problēmas, kuri nāca uz šo kabinetu. Psihiatrisma ir smalka joma.

Kāds ir Jūsu vērtējums pēdējā laika reformām slimnīcu apvienībā?

- Pārmaiņas bija vajadzīgas, taču pārāk vienkāršoti jaunā valde savieno vai atmet kādu ārstniecības profilu. Tikpat kā saskalda ar cirvi. Ar mani ipaši nerunāja: paaicināja un paziņoja, ka samazina darba slodzi. Jautāju - kāpēc, atbilde bija - pietiek ar pusslodzi. Un viss. Iepriekš šķita, ka attieksme pret psihiatriju ir nostabilizējusies. Diemžēl tā nav. Es nepārdzīvoju par sevi, bet vairāk tieši par pacientiem. Protams, var atrast citus speciālistus, taču psihiatrisma tomēr ir ļoti specifiska joma. Neticu, ka tajā ātri un viegli var ienākt jebkurš. Domāju, pašvaldībai savus cilvēkus vajadzēja aizsargāt.

Biruta, kurb Jūs dodaties no Balviem?

- Ar visām mantām pārceļos uz Rigu, kur esmu atradusi darbu, līdzvērtīgu iepriekšējam. Strādāšu psihiatrijas jomā ārstniecības iestādē. Būtībā pēc gadu desmitiem dzīve apmet kūleni - es atgriežos mājās, jo esmu dzimusī ūzdziniece. Lielpilsētas dzīve man patīk un no tās nebaidos.

Reformas ir cerīgas

Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības jaunās valdes sastāvā darbojas arī Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece INĀRA ŅIKUĻINA. Lūk, kāds ir viņas viedoklis, runājot par reformu gaitu slimnicu dzīvē?

- Reformas jebkurā kolektīvā rada satraukumu, un mediķi ir īpašs kolektīvs. Kamēr reorganizācija nav notikusi līdz galam, nevajag izdarīt pārsteidzīgus secinājumus. Uzsvēršu - šobrīd mēs zināmā mērā īstenojam to reorganizācijas plānu, kas bija pieņemts jau 2009. gada jūlijā. Ja lietas būtu kārtotas savlaikus un secīgi, tagad nenākotus dzēst ugunsgrēku. Līgumā bija runāts par profilu sadali, par akūto un plānveida palīdzību pacientiem, finanšu plūsmas organizāciju, vienotas darba samaksas ieviešanu un tā tālāk. Diemžēl bijus valde - ne abas toreizējās vadītājas, ne arī pārējie valdes locekļi un dibinātāju pārstāvji, no Balvu puses Trupovnieka un Puka

kungus ieskaitot, par to nedomāja un neko situācijas uzlašošanai nedarija. Vēl vairāk - informēja, ka viiss ir vislabākajā kārtībā. Nesaimniecīkums atklājās saimnieciskā dienesta darbībā, administratīvajā sektorā, ko vajadzēja samazināt, bet to nedarija. Tā bija brīva rīkošanās ar līdzekļiem, tos neekonomējot.

Tagad, ieviešot vienotu darba samaksas sistēmu, tie daži dakteri, kuriem alga bija vairāki tūkstoši, nav mierā ar samazinājumu. Un tas ir pašsaprotami. Taču būs arī tādi, kuriem atalgojums reformas rezultātā būs pat lielāks. Tie reformu uztver ar sapratni. Protams, jebkuram darbiniekam ir jāsaņem adekvāts atalgojums pēc savas padarītā darba. Veicot administratīvi strukturālo reformu, algas sakārtosies. Reformas aizstāv taisnīguma principu.

Skatoties ļoti saimnieciski, krīzes vadības komandas pieaicinātie speciālisti redz, ka slodzes vietā dažkārt var iztikt arī ar pusslodzi. Pieejā, izvērtējot likmes un noslogojumu,

Īsumā

Slimnīcas rekonstrukcija uz laiku pārtraukta

SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienībā" uz laiku apturēta projekta īstenošana, izmantojot Eiropas Savienības finansējumu. Iemesls tam - neprofesionāli sagatavotais projektēšanas uzdevums, neveiksmīgā iepirkuma procedūra un nelietderīgi plānotās daudzās projekta aktivitātes. Ir pārskaitīta slimnīcu apvienības struktūra un tam attiecīgā finansējuma piesaiste. Balvu slimnīci pabeigs jumta nomaiņu un darbus kādu laiku neturpinās. Nākamie darbi, kā prognozē I. Nikuļina, varētu atsākties pavasara pusē. Viņa ir pārliecināta, ka nākotnē NMP slimnīca Balvos būs ļoti moderna un skaista. Ieeja tajā būs citviet - no ielas puses, preti tagadējai bērnu nodaļai. I. Nikuļina teic: "Arī ministrija ir akceptējusi to, ka slimnīca tiks saglabāta Balvos. Šeit ir lielas, plašas, speciāli slimnīcā projektētas telpas, ko vērts rekonstruēt un modernizēt. Nodaļas būs moderns aprīkojums. Tas, ka tieši Balvos strādās neatliekamās medicīniskās palīdzības slimnīca ar visām nodaļām un tas, ka iedzīvotāji varēs saņemt kvalitatīvus medicīniskos pakalpojumus visu diennakti, ir lielākais līdzšinējais panākums."

Iespēja pieteikties pētījumam

Doktora Maurīņa vēnu centrs informē par iespēju pacientiem pieteikties pētījumiem par vēnu veselību, kas aizsāksies šī gada nogalē. Vairāk nekā 1100 pacientiem, kuri pēc medicīniskajiem kritērijiem atbildis pētījumu mērķgrupai, būs iespēja bez maksas vai par dalēju maksu konsultēties šajā jomā. 20 pacientiem bez maksas izdarīs kāju vēnu, trofisko čūlu operācijas vai skleroterapiju.

Pasaules pētījumi pierāda, ka trombozi iespējams pārmantot, tādēļ būtiski noskaidrot, vai jums un ģimenes locekļiem nepastāv risks veidoties trombiem. Ne mazāk būtiski zināt, kā ikdienā ievērot pareizu un veseligu dzīvesveidu, lai šo risku samazinātu.

Visiem iedzīvotājiem, kuri vēlas pieteikties pētījumam, pieteikums jāsūta, rakstot uz info@flebomedika.lv. Informācija pa tālruni 67315316 vai 67610217.

Skuju tējas glāze vakarā

Tieši šajā laikā, kad laika apstākļi mainīgi un izplatās ziņas par gripas tuvošanos, vajadzētu pievērst uzmanību imunitātei. Mediķi skaidro, ka imunitāte nozīmē spēju aizsargāt organismu cīņā pret infekciju izraisītājiem un svešām šūnām. Jo labāka imunitāte, jo retāk un vieglāk cilvēks pārslimo dažādas kaites. Ne visi, kuri lietū padrebinās vai dienā pastaigā ar slapjām kājām, saslimst. Biežas saaukstēšanās liek aizdomāties par nepieciešamību organismu stiprināt.

Imūnsistēmai vissvarīgākais orgāns ir aizkrūtes dziedzeris jeb timuss, kas sevišķi spēcīgi funkcionē bērniem. Novecojot tā funkcija samazinās. Timuss, kā uzsver ārsti, regulē visu imūnsistēmu.

KĀ VARAM PALĪDZĒT PAŠI SEV? Lieki nestresojot. Atslābinieties un priecījieties par dzīvi. Izgulieties. Miegam jāatvēl vismaz 8 stundas un gulēt jādodas ap pulksten 22. Izkustieties, veltot vairāk laika aktivitātēm svāgā gaisā. Esiet draugos ar dabu un veselības augiem.

FITOTERAPEITU PADOMS. Telpu dezinficēšanai izmantojiet sīkos skuju zariņus. Tos saliek uz vecas pannas un sadedzina. Pēc pusstundas telpu izvēdina. Tiem, kuri strādā ar datoru, starojuma mazināšanai iesaka lietot novārijumu: 1 ēdamkaroti sausu skuju aplej ar glāzi ūdens, vāra 10 minūtes, tad izkāš. Dzer karstu pa vienai glāzei 2 stundas pēc vakariņām.

manuprāt, ir normāla. Nauda ir jāskaita, jo apvienība ir neapskaužamā situācijā. Gada laikā parāds bija divkāršojies, nebija maksāti nodokļi.

Aizvadītā nedēļā valdes priekšsēdētāja Alīda Vāne atskaitījās par paveikto. To klausījās arī apvienības dalībnieki - visu novadu priekšsēdētāji. Uzskatu, ka nākotne ir cerīga. Nav informācijas, ka slēgs psihiatrijas kabinetu Balvos un pacienti paliks bez šī pakalpojuma. Taisnī otrādi - pakalpojumu klāsts palielināsies. Balvos ir uzteikts darbs četrām medmāsām viņu šī briža darbavietās, bet viņas meklē iespēju strādāt citā medicīnas sektorā. Šķiet, sāpīgāk ir Gulbenes mediķiem, kuriem ik dienu jābrauc strādāt uz Balviem. Reformas vēl nebūt nav pabeigtas. Darāmā ir ļoti daudz. Paskatīsimies, kad tās nostabilizēsies, un tad runāsim.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

"Kliedzošākais faktijs: ja Hipokrāta zvērestu devušais mediķis var pateikt, - viņam ir pilnīgi vienalga, kādas nodaļas slimnīcu apvienībā turpmāk būs vai arī nebūs, tad jau labāk, lai šāds speciālists te nestrādā vispār."

Arhitekta profesija vienmēr bijusi pieprasīta, un arī pie pašreizējiem būvniecības tempiem vajadzība pēc arhitektiem nemazinās. Problema varētu būt tikai tā, ka Latvijā ir viena mācību iestāde, kas sagatavo šīs profesijas pārstāvus. Tādējādi jārēķinās ar vēl kādu negatīvu faktoru – nav konkurenčes, un tas var izraisīt mācību kvalitātes stagnāciju. Jau šobrīd vairākas kompānijas pirmo kursu studentiem piedāvā vienkāršākos darbus, tādējādi gan skolojot topošo arhitektu, gan arī ļaujot piepelniņties.

Darba saturs

Arhitekts projektē dažadas ēkas - dzīvojamās mājas, komerciālās un ražošanas būves. Arhitekts ir esaistīts visos projektaešanas un būvniecības posmos, sākot ar pirmo vispārējo būvniecības ideju pārrunāšanu ar klientu un beidzot ar ēkas nodošanu ekspluatācijā. Lai projektētu, piemēram, ģimenes dzīvojamā māju, arhitekts iepazīstas ar pasūtītāja ģimenes stāvokli, dzivesveidu, interesēm, uzsklausa klienta vēlmes un idejas gan par telpu izvietojumu, lielumu un ēkas arhitektonisko stilu. Projekta skicu stadijā arhitekts datorā rada vizualizāciju, tiekas ar pasūtītāju, labo projektu saskaņā ar viņa ierosinājumiem. Ja pasūtītājs vēlas, arhitekts izstrādā ēkas maketu. Parasti maketu izgatavo, projektējot lielas sabiedriskās būves, kad pašvaldības veic projekta sabiedrisko apspriešanu, lai iedzīvotāji varētu iepazīties ar ieplānoto objektu. Kad pārrunāti ierosinājumi un panākta vienošanās, arhitekts izstrādā tehnisko projektu. Izstrādājot tā daļas, arhitekts piesaista attiecīgus speciālistus. Viņš arī apraksta izmantojamos celtniecības materiālus, ievēro būvniecības noteikumus, likumus par apbūves zonu iedalījumu, ugunsdrošības noteikumus un citas likumdošanā noteiktās prasības. Arhitekts gatavo tehnisko projektu atbilstoši likumdošanai, saskaņo to attiecīgajās institūcijās un akceptē pašvaldības būvvalde.

Darbā pielietojamie instrumenti, aprīkojums

Arhitekts darbā lieto dažāda veida biroja tehniku, piemēram, datoru, aprīkojumu ar projektaešanas programmatūru, printeri, skeneri, kopēšanas tehniku. Arhitekts lieto arī skicu bloku, rakstāmpiederumus, krāsas, dažādus materiālus un piederumus maketu izgatavošanai, piemēram, kartonu, plastikātu, maketa naizi, šķēres.

Darba iespējas

Arhitekts var strādāt būvniecības, remonta un restaurācijas uzņēmumos, nekustamā ipašuma uzņēmumos vai arī kā pašnodarbinātāis. Tāpat arhitekts var strādāt valsts vai pašvaldību institūcijās, kas atbildīgas par apbūvi, teritorijas plānošanu, apdzīvotu vietu attīstību, piemēram, pilsētas būvvalde.

Nepieciešamā izglītība

Arhitektam nepieciešama augstākā izglītība arhitektūrā. Mācību ilgums ir 4 gadi. Lai kļūtu par sertificētu arhitektu, nepieciešama augstākā izglītība arhitektūrā un vismaz trīs gadu darba stāžs projektaešanā Latvijā pēc augstākās izglītības iestādes diploma saņemšanas.

Iespējamais atalgojums

Ls 350 - 2000 darba atalgojums atkarīgs no pieredzes, kvalifikācijas, pasūtījumu apjomā. Pilsētas galvenā arhitekta alga var būt 2000 latu. Ja arhitekta projekti gūst atzinību konkursos un arhitekta vārds kļūst plaši pazīstams, arhitekts pasūtītājam par darbu var prasīt lielāku atalgojumu.

Ko tu vari darīt jau šodien?

Arhitekta darbā būtiska ir radoša doma, mākslinieiskas spējas, precizitāte un akurātums, spēja patstāvīgi pieņemt lēmumus, vēlama arī prasme kontaktēties ar cilvēkiem un spējas strādāt komandā. Lai paplašinātu savu redzesloku šajā jomā, papēti grāmatas par arhitektūras vēsturi, ievērojamiem arhitektiem un arhitektūras stilīem dažādos laikmetos. Ja vēlies kļūt par arhitektu, īpašu uzmanību pievērs tādiem mācību priekšmetiem kā matemātika, tehniskā grafika, vizuālā māksla un kultūras vēsture, mākslas vēsture, kā arī fizika.

(No interneta portāliem)

Arhitekti ar pieredzi un atbildību

Baškirova biroju Balvos jeb individuālo komersantu "BBB" pazīst ikviens, kuram bijuši vajadzīgi arhitekta pakalpojumi. Birojs iekārtots pašu projektētās ģimenes mājas piebūvē, un omulīgā gaisotnē līdzvērtīgi katrs pie sava darba galda strādā MAIJA un VIKTORS BAŠKIROVI. Viņi savulaik vienlaikus absolvējuši tagadējās Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras fakultāti.

Vēlies divstāvu dzīvojamo ēku ar trim guļamistabām, viesistabu, divām vannas istabām, virtuvi, divām ieejām un pagrabstāvu? Ar ko sākt? Šos jautājumus droši varat uzdot arhitektiem Viktoram un Maijai Baškiroviem, kuri šajā jomā strādā jau kopš 1984.gada. Viņi uzsklausīs klienta vēlmes un prasības, noskaidros paredzēto finansiālo ieguldījumu būvniecībā, noslēgs līgumu par ēkas projektaešanu un formulēs projektaešanas uzdevumus. Sākot darbu pie projekta, arhitekti novērtēs būvniecības vietu, ēkas iespējamo novietojumu pret debespusēm, reljefu, gruntu, zemesgabala apēnojumu, piebraucamos ceļus, pieejamās inženierkomunikācijas. Viennozīmīgi, ka atbildību par projektu var uzņemties tikai sertificēts arhitekts, bet arhitekts bez sertifikāta var piedalīties projekta izstrādē, bet nevar to saskaņot būvvaldē. Arhitekti var palīdzēt klientam veikt cenu aptauju un izvēlēties būvuzņēmēju, kā arī piedalīties pārrunās par būvniecības līguma noslēšanu. "Ja pasūtītājs vēlas, arhitekts pats vai viņa pilnvarota persona veic objekta autoruzraudzību. Viņš seko, lai būvuzņēmējs ievērotu izstrādātās dizaina prasības, izmantotu norādītos materiālus un lai darbu kvalitātei atbilstu izvirzītajiem standartiem. Autoruzraudzības līgumu slēdz atsevišķi. Darbs ir pabeigts, kad ēka nodota ekspluatācijā, un ir izdarītas visas nepieciešamās pārbaudes," skaidro arhitekti.

Uz jautājumu, kāpēc savulaik izvēlēta tieši arhitekta profesija, viņi atbild, ka izvēli ietekmējuši tie mācību priekšmeti, kuri padevušies skolā - ģeometrija, rasešana, zīmēšana. "Šī ir radoša profesija. Ir prieks, kad vari uzprojektēt ēku, kas dos gandarijumu gan pasūtītājam, gan pašiem," saka Maija Baškirova. Viktors uzskata, ka svarīgi ir attīstīties, augt savā profesijā, un ne jau vieta, kur dzīvo arhitekts, nosaka viņa darba apjoma rāmjos. Šobrīd arhitekti jau divus gadus strādā pie Norvēģijas guļbūvju projektiem, bet gandarijumu saņēmuši par darbu pie kādas privātmājas Babītē pagastā. Taču savulaik viņu pirmie objekti bijušas guļbūvju mājas tepat Latvijā, un ar tām viņus kā arhitektus iepazinuši Latvijas cilvēki un firmas. "Pie profesijas mīnusiem var minēt to, ka arhitektam jāpakļaujas lielo uzņēmēju prasībām, jāiet uz kompromisa variantiem. Taču viņš ir pasūtītājs, un ir jaizpilda viņa vēlmes," saka V.Baškirovs. Viņš piebilst, ka darbā rutīnu rada daudzās saskaņošanas pirms projekta, tā gaitā un arī pēc darbu pabeigšanas. Varbūt tāpēc daudzi arhitekti izvēlas sēdēt lielajos birojos savas astoņas stundas, jo viņiem šie darbi nav jādara.

Foto - Z. Logina

Arhitekti Maija un Viktors Baškirovi. Viņi katru gadu papildina zināšanas savā jomā, jo, lai iegūtu sertifikātu uz pieciem gadiem, ik gadu jāuzrāda izstrādātie projekti, kā arī atskaite par apmeklētajiem kursiem un mācībām - jāseko līdzi visām novitātēm, likumu izmaiņām, jāiet līdzi laikam.

Daudzi arhitekta profesiju uzskata par prestižu, un viņiem var piekrist. Taču, ja valstī sākas ekonomiskā krīze, tā pirms skar tieši arhitektus. "Mēs esam atraduši savu nišu un īpašu konkurenci neizjūtam. Ja darbu esi paveicis labi, cilvēki un firmas paši mūs atrod," piebilst Viktors. Arhitektiem ir laba sadarbība ar celtniekiem, un arī viņi ir tie, kuri nākamajiem objektu būvniekiem iesaka tieši šos arhitektus. "Tiem, kuri domā par šo profesiju, jāmācās visi priekšmeti un jāieklausās sevi - kas pašam ir tuvāks? Patīk uzzīmēt kādu skicīti? Vai proti domāt telpiski? Un tad jālasa, jāizzina šīs profesijas niances. Arhitektūra un projektaešana iet roku rokā. Arī pie mums praksē bijuši jauni arhitekti, un viņiem esam skaidrojuši, cik svarīga ir prakse un ka par labu arhitektu nevar kļūt vienā dienā," stāsta V.Baškirovs.

Studē un ļaujas radošu domu lidojumam

Pētījumi liecina, ka arhitekta profesija ir pieprasīta un, lai arī studētgrībētāju ir daudz, Latvijā trūkst pasniedzēju, kas spētu apmācīt tik daudz speciālistu, cik vajadzīgs darba tirgum.

ELVIJS SPRUDZĀNS studē Rīgas Tehniskajā universitātē, Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultātē, 3.kursā. Viņš atzīst, ka izvēle par labu arhitektūrai bijusi neapzināta, tomēr izvēli noteicis fakti, ka arhitekta profesijā līdzās tehniskām lietām ir vajadzīga arī mākslinieciskā domāšana. Elvijs šīs prasmes izkopis jau skolā, tāpēc studiju laikā labprāt darbojas grupās, strādā pie projektiem, kur lietā jāliek iztēle. "Strādājam ar projektiem, kas ir pietuvināti dzīvei. Tagad, piemēram, jau no oktobra līdz decembra vidum projektiem skolu Carnikavā. Tur ir reāls, tukšs gruntsgabals, un mums ir jārada savs projekts, kuru izvērtēs pasniežēji," saka E.Sprudzāns. Viņš atzīst, ka darbs ir ļoti interesants, jo nav uzlikti nekādi domu lidojuma vai finanšu iero-bežojumi. "Tā ir katra studenta brīva

Elvijs Sprudzāns studē arhitektūru. Puisis saka, ka izvēli nenožēlo.

Foto - no personīgā arhiva

Elvijs klausās lekcijas un studē arhitektūras vēsturi, ēku daļas, ēku tipoloģiju un citus priekšmetus, un kādreiz cer redzēt savu ideju realizāciju dzīvē. Viegli nav, jo arhitektūras studijas ir ļoti intensīvas, vispusīgas un darbīlīgās.

Lappusi sagatavoja Z. Logina

Pieredzi lūkojot

Apmeklē skolas Anglijā

Tilžas internātpamatskolā jau trešo mācību gadu darbojas speciālās izglītības programma. Šoruden pieci pedagoģi - skolas direktore Iluta Bērziša, direktore vietniece audzināšanas darbā Ilona Dzene, direktora vietniece izglītības jomā Aija Studente, sākumskolas skolotāja Inese Daukste un skolas speciālā pedagoģe Liene Done - devās pieredzes apmaiņas braucienā uz Angliju, lai gūtu lielāku pieredzi darbam ar speciālās izglītības bērniem.

To, ka Tilžas internātpamatskolā strādā skolotāji, kuriem ir liela un bagāta pedagoģiskā pieredze, ka viņus vieno mīlestība pret bērniem, radoša un profesionāla pieeja nodarbiņās un ārpus tām, zina un jūt ikviens šīs skolas apmeklētājs. Iegriežoties Tilžas internātpamatskolā, iespējams satikt sirsniņus pedagogus, kuri pieņem bērnu tādu, kāds viņš ir, necenšoties to mainīt, jo bērns mainās un pilnveidojas pats - gūstot pieredzi, sajutot iejūtīgu attieksmi, izzinot pasauli caur spēlēm, rotaļām, dziesmām, audzinošiem pasākumiem un vienkāršām sarunām, apzinoties savas spējas radošos procesos, attīstot savas fiziskās spējas, iemācoties draudzēties un darboties kopā. Arī skolas pedagoģi turpina pilneidoties un izglītoties.

Nesekmīgie "Veiksminieku programmā"

Par Anglijā redzēto un gūtajām atziņām skolotājas stāsta, ka, apmeklējot Biddenhamas vidusskolu, pārsteidza tas, ka skola nav divstāvu, trīsstāvu ēka, kā tas ir pie mums, Latvijā, bet sastāv no daudzām vienstāvu ēkām, kurām ir savi nosaukumi (šīnī skolā tās bija nosauktas slaveno sportistu vārdā). Skolas gaiteņi un sienas pārpilditas ar bērnu darbiem un foto. Skolēni staigā formās un katrai skolai tās ir citā krāsā (no 16 līdz 18 gadiem forma skolā nav obligāta). "Bija iespēja redzēt, kā skolā uzsāk darba nedēļu, piemēram, skolotāju istabā, kur nav galdu, ktrs skolotājs ērti iekārtojas savā krēslā ar kafijas krūzi rokā un stāsta, kas viņam svārīgs, aktuāls šai nedēļā paredzams un aicina kolēgus viņu atbalstīt," iespējot dalās direktore I.Bērziša. Šo brīnišķīgo pieredzi Tilžas internātpamatskolas skolotāji ieviesa arī savā darbavietā.

Vērtēšanas sistēma ir līmenēs, nav atzīmu, bet žurnālā ieraksta, kurā līmenī bērns konkrētajā dienā darbojies. Netiek uzsvērti nesekmīgie - Anglijā tie ir skolēni, kuriem vajadzīga palīdzība. Viņus iekļauj "Veiksminieku programmā", kas ir mācību motivācija jaunietim. Viena mācību stunda ar darbu un starpbrižiem ilgst 75 minūtes, dienā ir četras mācību stundas. Bērni ar īpašām vajadzībām tiek integrēti trīs līmenos: Problēmas ar lasīšanu un rakstīšanu; Matemātiskās problēmas; Programma, kas palīdz bērniem iebraucējiem apgūt valodu. Skolā mācības apmēram 1000 skolēnu, no kuriem 320 ir skolēni ar īpašām vajadzībām, kuri nejūtas atstumti no sabiedrības. Īpaši interesants mūsu skolotājam šķita skolēnu uzvedības atjaunošanas centrs, kas ir atsevišķa telpa konfliktu risināšanai. To apmeklē skolēni un skolotāji, lai izvērtētu situāciju un atrisinātu radušos konfliktu.

Pārsteidz sirsnība un labdarība

Skolotāja Inese Daukste stāsta: "Mani pārsteidza viņu dzīves mierīgais un nesteidzīgais ritms. Cilvēki ir sirsnīgi, atvērti un pieklājīgi. Pat, ja tu labi nerunā angļu un veikalā pie kases neveikli nober: "Sorry, I don't speak english...", pretī saņem jauku smaidu un labākājā gadījumā - atlaidi! Dzīve plūst mierīgi, klusi, sakārtoti. Rīts skolā sākas ar kopīgu kafijas malkošanu, darba nedēļas sākumā tiekas viss skolotāju kolektīvs, lai pārrunātu nedēļas notikumus. Bērnu skolā ir daudz un tie ir dažādi, bet to nejūt. Pārsteidz skolu materiālā bāze, katram skolēnam ir iespēja vispusīgi sevi nodarbināt. "Stundās strādā arī skolotāju palīgi, vienā klases stūri, piemēram, vājredzīgais bērns apgūst spānu valodu, otrā tiek rēķināti matemātikas uzdevumi internetā. Daudz skolās strādā pie skolēnu izpētes, attīstības, un šie dati iet skolēnam līdzi, ja viņš maina skolu. Tieks darīts viss, lai skolēns sasniegtu kādu no attīstības līmeniem. Skolas telpas rotā skolēnu darbi. Ľoti daudz un dažāda veida uzskates materiālus - burtus un ciparus - var redzēt ikvienā telpā, arī spēļu laukumā. Tieks uzsvērts, ka mūsu laikmeta bērniem dominē vizuālā atmiņa. "Pārsteidz angļu vēlme nodarboties ar labdarību, ko pie viņiem vērtē augstu. Tie vecāki, kuriem ir bērni ar īpašām vajadzībām, konsultē citus vecākus ar līdzīgām problēmām. Man bija sajūta, ka Latvijā tā varētu būt pēc gadiem desmit, bet daja no tā ir mūsu pašu rokās," saka I.Daukste.

Foto: no personīgā arhīva

Pieredzes braucienā. Anglijā skolotājas bagātināja savu darba pieredzi, bet 4.novembrī Tilžas internātpamatskolā sagaidīja ciemos skolotāju Džesiku no Oksfordas universitātes. Viņa palīdzēja saprast, kā vieglāk uzsākt darbu ar bērniem, proti, viņi ir jāmil. "Džesika bija patīkami pārsteigta par mūsu skolas uzsākto darbu ar speciālās izglītības bērniem, kuri integrējas klasē," stāsta skolotājas. Viņa teica: "Jūs esat uz pareizā ceļa un es Jums iesaku šo savu darbu popularizēt Latvijā. Man arī no Jums ir ko mācīties!"

Vēro mācību metodes

"Mūsu skolas pedagoģi nopietni gatavojās braucienam uz Angliju, piemēram, sagatavoja prezentāciju par mūsu skolu. Tur apmeklējām divas mācību iestādes, vērojām ikdienas darba procesu un viņu darba metodes. Ieguvām jaunas un radošas idejas turpmākajam darbam, strādājot ar skolēniem," stāsta skolotāja Liene Done. Speciālās izglītības darba specifika ir individuāls darbs ar audzēkniem, kuriem mācību procesā ir nepieciešams īpašs atbalsts, lai viņi varētu nepieciešamā līmenī apgūt mācību vielu. Viesojoties angļu skolās, skolotāja ievēroja, ka daudz lieto vizuālos uzskates līdzekļus. "Arī es tagad cenuš to izmantot darbā ar mūsu audzēkniem speciālās izglītības programmā," atzīst L.Done.

Satiņi bijušo audzēkni

Skolotāja Ilona Dzene par Anglijā pavadītajām piecām dienām, kas bija darbigas un interesantas, stāsta: "Dzivojām viesmīligās, kristīgās ģimenēs Bedfordā. Bijām Biddenhamas vidusskolā, Camesto sākumskolā, kur raiti ritēja sarunas ar skolas direktoru un koordinatoru par darbu ar bērniem ar īpašām vajadzībām, apmeklējot mācību nodarbības. Tikāmies ar vecāku sadarbības organizāciju, kas iepazīstināja ar sava darba specifiku, atbalstot ģimenes, kurās aug bērns ar īpašajām vajadzībām. Tad, kad mazliet apradām ar angļu dzīves ritmu, pašas devāmies uz Oksfordu, lai iepazītu studentu dzīves krāsainību.

Daudz skaistu un patīkamu iespējot deva šis brauciens arī man, bet visspīlgākais tomēr šķita tas, ka, iebraucot Anglijā, satikām mūsu skolas bijušo audzēkni Viktoru Sili, kurš bija mūsu tulks un gids, apmeklējot skolas. Tāds mazs lepnums iezagās sirdi, kad šis jaunietis ar lepnumu teica, ka pats ir mācījies Tilžas internātpamatskolā un mēs esot viņa skolotājas. Tā ir vislielākā alga skolotājam, ja Tavs audzēknis Tevi atceras ar labu vārdu. Un atkal nonācu pie domas, ka mūsdienās skolās lielāka uzmanība jāveltī pilnvērtīgas personības attīstībai, tai jāmāca būt par LABU CILVĒKU. Mācis domāt! Apstāsimies un paliksim brīdi vieni paši ar sevi. Nejausim domai slīdēt pāri lietām - nodalīsim katru domu, koncentrēsimies uz labo, lielo, neatliekamo, vienreizējo, uz to, kā otram palīdzēt." Pēc šī pieredzes brauciena skolotāja saprata, ka esošā likumdošana mūsu valstī netraucē, bet arī nestimulē iekļaujošas izglītības attīstību izglītības iestādēs. "Skola var "darīt" un var arī "nedarīt". Nereti par "darīšanu" skola saņem vairāk pārmetumu, nekā par "nedarīšanu". Bet ticēt labajam un cerēt, ka sasniegsim tikpat augstu līmeni mūsu izglītības sistēmā, mēs varam," uzskata I.Dzene.

Īsumā

Runā par patriotismu

Šonedēļ atzīmējam Lāčplēša dienu. Kā par 11. un 18.novembra nozīmīgumu skolēniem stāsta Rekavas vidusskolā, jautājām vēstures skolotājai Ivtai Slišānei. "Stāstot skolēniem par 1919.gada notikumiem Rigā, uzsveram, ka tā ir Latvijas brīvības cīnītāju diena. Tai dienā Latvijas armijas karavīri no Pārdaugavas padzina ienaidnieka karaspēku, ko vēlāk nosauca visiem zināmā varoņa Lāčplēša vārdu. Mūsu skolā notiek ierindas skate, tējas dzeršana pie ugunkura skolas plāviņā un lāpu gājiens uz karavīru un brīvības cīnītāju atdusas vietām Rekavā. Šogad pēc ierindas skates dosimies uz Vilāku, kur piedalīsimies lāpu gājienu," skaidro skolotāja. 17.novembrī skolā notiks pasākums "Latvija var...", pēc kura klātesošie dzers tēju pie ugunkura un ies lāpu gājienu.

"18.novembrī ir mūsu Latvijas dzimšanas diena, tāpēc svinam šos svētkus. Katra klase veido priekšnesumu, kurā stāsta par to, ko Latvijā ražo, būvē, veido, audzē, rada, kā kopj tradīcijas. Ar savu valsti jālepojas, jo mums tāda ir! Jāciena valsts simboli - karogs, himna, ģerbonis. Bieži dzirdam, kam tie vajadzīgi, ka valdība par tautu nedomā, darba nav, algas mazas un tamlīdzīgi. Bet valsts un tās simboli pie tā nav vainīgi! Vainīgi cilvēki, kuri neprasmīgi vada valsti. Varbūt vainīga tauta, kura nenāk uz vēlēšanām, gaida pabalstus un zākā visu uz pasaules?" jautā I.Slišāne. Klases stundās skolotāji ar skolēniem runā ari par patriotismu, par valsts izveidi, par valsts simbolu rašanos un lietošanu. Par to skolēni arī mācās Latvijas un pasaules vēstures mācību stundās. "Daudzi no viņiem ir redzējuši filmu "Rīgas sargi". Sarunās ar skolēniem vienmēr uzsveru, ka valsts nākotne ir viņu rokās, ka nedrikst gausies un saskatīt tikai slikto, arī šajos apstākļos jādara labi darbi, tad dzīve uzlabosies," uzskata I.Slišāne.

Pedagoģus aicina sadarboties

Vilakas novada Metodisko apvienību (MA) vadītāju sanāksmes dalībnieki pārrunāja darba galvenos virzienus, akcentējot skolēnu un skolotāju radošās darbības aktivizēšanu un aktualizēšanu. "MA vadītājus mudināja sadarboties, dalīties informācijā, veidot un organizēt kopējas olimpiādes un konkursus. Labs piemērs tam ir svešvalodu un latviešu valodas MA tandēma darbs, organizējot valodu konkursu, kas bija veltīts Latgalei un tās ļaudim. Šogad valodnieki nolēma mainīt konkursa tēmu, tā būs "Radošā Latvija". Uz konkursu aicinām visus kaimiņu novadu skolēnus. Konkurss notiks 2012.gada aprīlī," stāsta Vilakas novada Izglītības, kultūras un sporta nodaļas Izglītības metodike Biruta Miņina.

Nākotnē paredzēti pieredzes apmaiņas pasākumi. Administrācijas metodiskā apvienība (vadītāja Ilze Strapčane) plāno braucienu uz Daugavpils Valsts ģimnāziju, tajā piedalīties skolu un MA vadītāji. Savukārt svešvalodu MA (vadītāja Inga Vanaga) dosies uz Preiļu Valsts ģimnāziju.

Grāmata

Piedāvā jaunu detektīvromānu

"Apgāds Zvaigzne ABC" izdevis žurnālistes, redaktori un režisores Daces Judinas detektīvromānu "Tase melnas kafijas". Lasītāji autori pazīst pēc iepriekš izdotās debijas grāmatas - psiholoģiskā detektīvromāna "Tik vienārši". Grāmata "Tase melnas kafijas" ir pirmais romāns sērijā "Izmeklē Anna Elizabete". Kas ir šī romāna varone? Anna Elizabete (fon) Berga no seniem mantojusi nelielu muižu, ne no viena nebaidās, dzīvo un darbojas pēc saviem noteikumiem, prot rīkot svētkus, mīl klausumu un dievina vienatni, apveltīta ar asu analītisku prātu, dzēļigu ironiju un apskaužamu intuīciju. Detektīvromānam ir raits, viegli lasāms un aizraujošs stāstījums, kas notur lasītāja interesi līdz pēdējai lappusei. Sīžets pietuvīnāts realitātei, tajā caur notikumiem izpaužas cilvēku daba ar tai raksturīgo nodevību, nodevību un viltību.

Jauno detektīvromānu var iegādāties "Apgāds Zvaigzne ABC" grāmatnīcā Balvos, Brīvības ielā 57.

Jaundzimušie

Piedzimst sestais bērniņš. 1.novembrī pulksten 18.08 piedzima puika. Svars – 4,060kg, garums 57 cm. Kristīnei Dzergačovai no Kubulu pagasta šis ir sestais bērniņš – mājās brālīti gaida Niks Alans (7 gadi), Ralfs (6 gadi), Marks (5 gadi), Maksims (3 gadi) un Vanisa (2 gadi). Jaundzimušo pūsēnu sauks par Renāru. Kristīne par to ir ļoti priecīga, jo pirmajiem pieciem bēriem vārdu domāja viņas *otrā pusīte*: "Lai arī cerējām uz meitiņu, priečājos par mazā Renāriņa nākšanu pasaulei. Mūsu ģimenē septembris un novembris ir dzimšanas dienu mēnesis – septembrī dzimus Vanisa un Ralfs, bet novembrī – Renārs, Marks un Niks Alans. Vienīgi Maksims piedzima Pēterdienā." Topošajām māmiņām viņa novēl pacietību, spēku un izturību!

Piekāpjas otrajai pusītei. 26.oktobrī pulksten 13.42 piedzima puika. Svars – 3,520kg, garums 55cm. Pirmsdzimtā māmiņa Diāna Āboliņa no Apes novada Trapenes pagasta atzīst, ka grūtniecības laikā ne mirkli nav šaubījusies, ka piedzims puika. "Mums ar Sandri bija izdomāti divi vārda varianti. Man patika vārdiņš Adriāns, un Sandris piekāpās," priečājas Diāna. Arī pūsēna tētis Sandris Pilmanis lepojas ar dēlu. Jāpiebilst, ka tieši viņš bija pirmais, kas Adriānu nesa no dzemdībām. Dēļi jaunie vecāki raksturo kā mieramiku. Jautāti, kāds, viņuprāt, ir optimālais bērnu skaits ģimenē, jaundzimušā pūsēna vecāki atzina, ka tas ir Dieva ziņa. Tāpat viņi pastāstīja, ka gaida ciemos vectēvu Aivaru, kurš dzīvo mūspusē – Naudaskalnā.

Nosauc par Keitu. 2.novembrī pulksten 7.30 piedzima meitenīte. Svars – 3,600kg, garums 54cm. Pirmsdzimtā māmiņa Liene Balane no Apes novada pastāstīja, ka meitiņai vārds izdomāts vēl tad, kad nebija pat aizdomu par grūtniecību. Viņa un meitenītes tēvs Mareks Balans bijuši vienisprāt, ka meitas vārds sāksies ar burtu 'K'. Jautāti, kāpēc tieši tā, jaunie vecāki paskaidroja, ka tas ir skaita burtiņš. Viņi smej, ka būtu ļoti apjukuši, ja piedzimtu pūsēns. "Pirkārt, mums jau bija izdomāts vārds – Keita. Otrārt, to apstiprināja otrā ultrasonogrāfijas pārbaude. Trešārt, grūtniecības laikā kārjās saldumus, kas agrāk nekad nevilināja," paskaidro Liene. Jaunie vecāki lepojas, ka mietiņa dzimusi ģimenes dzemdībās. "Tas ir to vērts!" nešaubās Liene un Mareks.

Vēl dzimuši

19.oktobrī pulksten 9.14 piedzima puika. Svars – 3,040kg, garums 50cm. Pūsēna mamma Laila Trušinska dzīvo Krišjānos.

19.oktobrī pulksten 18.30 piedzima puika. Svars – 3,710kg, garums 55cm. Pūsēna mamma Ilze Ērmane dzīvo Apes novadā.

20.oktobrī pulksten 12.35 piedzima puika. Svars – 4,590kg, garums 58cm. Pūsēna mamma Inga Dauškāne dzīvo Alūksnē.

20.oktobrī pulksten 22.55 piedzima meitenīte. Svars – 3,900kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Laura Lauze dzīvo Alūksnes novada Jaunlaicenes pagastā.

22.oktobrī pulksten 10.07 piedzima puika. Svars – 3,360kg, garums 53cm. Pūsēna mamma Amanta Gāršniece dzīvo Alūksnē.

25.oktobrī pulksten 13.55 piedzima meitenīte. Svars – 3,270kg, garums 56cm. Meitenītes mamma Karīna Sergejeva dzīvo Vilakas novadā.

1.novembrī pulksten 0.05 piedzima meitenīte. Svars – 3,310kg, garums 52cm. Meitenītes mamma Rudīte Spriņģe dzīvo Vilakas novadā.

1.novembrī pulksten 10 piedzima meitenīte. Svars – 2,770kg, garums 49cm. Meitenītes mamma Linda Preise dzīvo Gulbenes novadā.

Oktobrī

Reģistrēti jaundzimušie

BALVU NOVADĀ

Mikus Ceriņš (25.septembrī)
Zarjana Kluša (28.septembrī)
Reinis Čigurs (29.septembrī)
Tomass Turkins (2.oktobrī)
Daniels Delveris (9.oktobrī)
Megija Ozoliņa (11.oktobrī)
Rihards Rakickis (11.oktobrī)
Andis Birstiņš (16.oktobrī)
Beāte Igaune (18.oktobrī)
Jānis Trušinskis (19.oktobrī)
Kristaps Dauškans (20.oktobrī)

RUGĀJU NOVADĀ

Rugāju pagastā
Alise Serge (19.oktobrī)

VIĻAKAS NOVADĀ

Vilakas pilsētā
Artjoms Jelizarovs (25.septembrī)

Kupravas pagastā

Riana Angela Sergejeva (25.oktobrī)

Reģistrētas laulības

BALVU NOVADĀ

Bērzu Romas katoļu baznīcā
Džeims Stīvens Hatons un Anita Namsone

VIĻAKAS NOVADĀ

Vilakas novada Dzimtsarakstu nodaļā
Mārtiņš Kaļāns un Sintija Purviņa

Reģistrēti mīnušie

RUGĀJU NOVADĀ

Rugāju pagastā
Marija Apine (1922.g.)

Lazdukalna pagastā

Antonīna Mičule (1940.g.)
Jānis Odumīniš (1966.g.)

VIĻAKAS NOVADĀ

Mednevas pagastā
Valerians Duļbinskis (1939.g.)

Susāju pagastā

Anele Aleksāne (1928.g.)

Šķilbēnu pagastā

Anna Kozjakova (1917.g.)

Vecumu pagastā

Olga Kokoreviča (1922.g.)

Žīguru pagastā

Vera Jakovļeva (1939.g.)

Jānis Boroduška (1941.g.)

BALVU NOVADĀ

Balvu pagastā

Jevgenija Romāne (1920.g.)
Daina Freimane (1940.g.)
Jānis Sarkans (1957.g.)

Bērzkalnes pagastā

Ilgonis Vītols (1949.g.)

Bērzpils pagastā

Emīlija Grišule (1925.g.)

Kubulu pagastā

Maija Kudrjavceva (1921.g.)
Zinaida Rakitova (1926.g.)
Jānis Ziemelis (1938.g.)
Virgīnija Putilova (1954.g.)
Jurijs Aņisimovs (1964.g.)

Tilžas pagastā

Zelma Sīviņa (1920.g.)
Leonora Pulkstene (1938.g.)
Ēriks Daukste (1939.g.)

Vecīlžas pagastā

Ernests Zahārāns (1930.g.)
Juris Bombāns (1939.g.)

Vīksnas pagastā

Lidija Andrejeva (1931.g.)
Nīna Grigorjeva (1931.g.)
Nīna Andrejeva (1940.g.)
Viktors Vīlums (1962.g.)

Balvu pilsētā

Antonīna Smirnova (1925.g.)
Veronika Vasiljeva (1925.g.)
Prančišķus Jakimavičs (1928.g.)
Ādolfs Zaķis (1929.g.)
Jānis Kaļva (1939.g.)
Ansīs Pušpurs (1948.g.)
Ainīs Šaicāns (1950.g.)

Aksesuāri

Stilīga arī lietū

Iestājoties lietainajam rudenim, aizvien biežāk lūkojam pēc vasarā nedaudz piemirstā lietussarga. Taču ne vienmēr lietussargs ir tikai praktiska nepieciešamība. Tas var kalpot arī kā moderns aksesuārs, kas papildina kopējo tēlu vai arī izceļ jūsu neatkārtojamo individualitāti.

Oranžs lietussargs jaukai lapsiņai

Balvenietei ILZEI KRILOVAI pieder divi, tieši viņai darināti un dāvināti lietussargi, kas lieliski izceļ jaunietes personību. "Savā 20. dzimšanas dienā tos saņēmu no draugiem. Kaut arī pagājuši jau trīs gadi, šos lietussargus ļoti saudzēju un vēl aizvien ietoju, jo tie man ļoti patīk," atzīst jauniete. Oranžas krāsas lietussargu grezno lapsiņas attēls, grupas "Dzelzs vilki" dziesmas vārdi "Lauj man Tevi..." un uzraksts "Foxy". "Foxy ir mana iesauka, bet oranžā ir mana miljākajā krāsā," iemeslus, kādēļ lietussargs ir tik ipašs, skaidro Ilze. Arī otru, baltas krāsas lietussargu, rotā uzraksts "Foxy", kuru papildina pašas lietussarga īpašnieces fotogrāfija. Ilze neslēpj, ka viņas īpašumā ir arī citi lietussargi, tomēr tos izmanto daudz retāk.

Abi Ilzes individualitāti izceļošie aksesuāri nereti piesaista arī garāmgājēju uzmanību. Jauniete atzīst, ka, ejot pa ielu, viņai patīk atšķirties no citemi. "Lai gan Balvos garāmgājēji lietussargam uzmanību pievērš retāk, mācoties Valmierā, bieži vien dzirdēju: "Čau, Foxy!" arī no nepazīstamiem cilvēkiem. Varbūt tāpēc, ka Valmierā cilvēki ir atvērtāki! Grūti spriest..." saka Ilze. Viņa priecājas par vēl vienu šādu, īpaši gatavotu, lietussargu priekšrocību: "Tie nepazīūd! Ja lietussargu aizmirstu pie draugiem vai skolā, neviens to nepiesavinās, bet atdod. Pat dzīvojot kopītnīnēs, varēju kaut uz nedēļu kādu no šiem lietussargiem atstāt gaitenī. Tas vienmēr stāvēja tajā pašā vietā, jo visi zināja, kam lietussargs pieder."

Lai gan vairumā gadījumu Ilze cenšas saskaņot apgērbu un aksesuārus, viss atkarīgs no noskoņojuma un steigas pakāpes. "Esmu cilvēks, kuram patīk visu saskaņot, taču reizēm gribas, lai lietussargs izceļas uz apgērba fona, lai tas ir kā īpaša stila odziņa. Piemēram, skaisti izskatās – balta kurtka un oranžs lietussargs," spriež jauniete.

Izmanto folkloras elementus

Balveniete, šobrid Rīgas Tehniskās universitātes 1.kursa studente KRISTĪNE MEŽALE ikdienā gērbjas ērti, rudeni pārsvarā tumšas krāsas vai zaļās drēbēs, un savu imidžu atsvaidzina ar košiem aksesuāriem. Šim mērķim kalpo arī draugu dāvātais lietussargs. "Dāvinātāji to nosauca par naudas turētāju, jo, lietussargu atverot, no tā karājās naudiņa, simbolizējot naudas lietu," dāvināšanas brīdi atceras jauniete. Zinot par Kristīnes aizraušanos ar folkloru, zāļo lietussargu draugi apleznoja ar dažādām, no latviešu folkloras aizgūtām zīmēm. Latviešu tautas folklorai Kristīnes dzīvē ierādīta nozīmīga vieta - jauniete dejo tautisko deju kolektīvā, klausās folkmūziku, interesējas par latviešu folkloras zīmēm. Latviskums caurauz visu Kristīnes gērbšanās stilu, jo tautiskus elementus viņa izmanto arī kā aksesuārus. "Dažkārt ikdienā apgērbu akcentēju ar pīnēm vai rotām, kurās izmantots dzintars un tautiski raksti," skaidro jauniete.

Kristīne neslēpj, ka lietussargs ne vienmēr ir līdzpanemto mantu sarakstā, jo dažkārt lietderigi izmirk lietū. Daudz svarīgāki studentei šķiet fotostudiju lietussargi, jo viņa aizraujas ar fotografēšanu.

NEDARI TĀ!

- Lietussargs kalpos īsāku laiku, ja to pēc samirkšanas žāvēsi atvērtā veidā.
- Saliekamo lietussargu nenovieto somas apakšā, zem smagiem priekšmetiem, jo spraišli drīz vien salieksies un lietussargs izskatīsies nošūrcis.

Foto - E.Gabranovs

PADOMS:
"Ja lietussargs kļuvis netīrs, to atver, viegli saziepē, tad netīrās vietas paberzē un pēc tam noskalo zem dušas!"

Foto - E.Gabranovs

Pamanāmi. Vienu no Ilzes Krilovas lietussargiem grezno liels uzraksts ar draugu doto iesauku Foxy un Ilzes foto.

Foto - E.Gabranovs

Tautisks lietussargs. Kristīnes Mežales stilu lietainā laikā papildina zaļš lietussargs ar uzgleznotām folkloras zīmēm un draugu doto iesauku Kitija.

Ideja

Celmā ierīko atkritumu grozu

Steķentavas iedzīvotāji kārtējo reizi pierādījuši, ka savas mājas pagalmu iespējams izdaiļot ar minimāliem naujas līdzekļiem, pateicoties tikai fantāzijai un nelielam daudzumam krāsas. Jau labu laiku kādas Steķentavas daudzdzīvokļu mājas iedzīvotājus un ciemiņus priecē oriģinālais, no nocirsta koka dobā celma izveidotais atkritumu grozs. Neparastā pagalma dizaina elementa tapšanā izmantotas tikai divas krāsas - jūras zāja un balta.

Foto - A.Kirsanovs

Rokdarbi

Priekšautiņi Ziemassvētkiem

Foto - Z.Logina

Oktobra nogalē 12 cilvēki no vairākām Eiropas Savienības dalībvalstīm un Eiropas Ekonomiskās zonas valstīm darbojās radošajās darbnīcās Balvos. Pateicoties Balvu Mākslas skolas direktorei Elitai Teilānei un skolotājai Anitai Putniņai, viņi apguva zināšanas par Ziemassvētku svinēšanas tradīcijām Latvijā un citās Eiropas valstīs, kā arī paši gatavoja Ziemassvētku dekorus un rotājumus. Dažādu profesiju cilvēki no Latvijas, Francijas, Grieķijas, Portugāles, Čehijas, Igaunijas, Lietuvas un Latvijas darināja Ziemassvētku vecīša zābaciņus no filca, cepta piparkūkas, leja sveces un meistarotā citus populārus Ziemassvētku atribūtus. Viena no jaukākajām idejām, Ziemassaulgriežus gaidot, bija izdekorēt šiem svētkiem domātus priekšautiņus. Un jebkuru no tiem, Ziemassvētku maltīti gatavojot, ar prieku apsietu ikviena namamātē.

Re, kā!

Ziedo ķenča cepurē

Foto - A.Kirsanovs

Ciemojoties Jaunpiebalgas kultūras namā, skatīenu piesaistīja oriģinālais ziedoju mu kastītes veidols. No metāla darinātā naudas krātuve veidota pazīstamā brāļu Kaudžiņu romāna "Mērnieku laiki" varoņa ķenča cepures formā. Šādai ziedoju mu kastītei grūti paitet garām, to nepamanot!

Jaunākie žurnālu numuri

Dārza Pasaule

⇒ **Fuksija.** *Skaistākās šķirnes un labākās metodes, kā tās pārziemīnāt. Antra Žeivota, kuras kolekcijā ir vairāk nekā 100 fuksiju šķirņu un sugu, jaunākos un kaprīzākos augus pārziemīna mājā, bet pārējās - stirpā.*

⇒ **Mazāk zināmie pākšaugi – turku zirņi, spargeļzirņi, vigna.** *Tradicionāli Latvijā audzē pelēkos un zaļos zirņus, cūku pupas un pupījas, jo gadu desmitiem krātā pieredze liecina, ka tieši šie pākšaugi ir vispiemērotākie mūsu klimatiskajiem apstākļiem.*

⇒ **Latgalē eksperimenta lauciņos novākti ar četrām dažādām un neparastām metodēm stādīti kartupeļi.**

⇒ **Viesos keramiķes Violetas Jātnieces dārza Tūjā.**

⇒ **Bonzaι koki moderniem dārziem.** *Kā pašam tos veidot.*

⇒ **Gaišs dārzs tumšajā laikā.** *Kā izgaismot dārzu interesanti. Kā iepriecināt sevi un pārsteigt citus tumšajos mēnešos, kā pārvērst dārzu līdz nepazīšanai vai arī ieraudzīt kādu tā elementu pavisam no cita skatpunktā? To var panākt ar dārza apgaismojumu.*

⇒ **Egles svētkiem, aizvējam un akcentam.** *Iepazīstinām ar apstādījumos izmantojamām eglu sugām.*

⇒ **Dekori galda noformēšanai valsts svētkos.** *Latvijas dzimšanas dienā, kā jau svētku dienā pienākas, tiek gatavotas īpašas pusdienas. Bet, lai mirklis būtu svinīgāks, jāpadomā arī par galda rotājumiem.*

⇒ **Puķes, kas jāiesēj pirms ziemas.**

⇒ **Kur glabāt gladiolas?**

Mūsmājas

no īstādaiņa. Izteiksmīgs, urošs, stiprs.

- Parasts ķieģelis un 7 neparasti veidi, kā to eksponēt.
- ☞ Ķibelinieks šoreiz meties cīņā ar pelēm. Bet neskatoties uz plašo līdzekļu un lamatu piedāvājumu, viņa atziņa - visuniversālais peļu kērājs ir kakis.
- ☞ Siltas uzkodas garam vakaram. Viesos pie aktiera Artūra Dīča, kurš gatavo itāļu garās karstmaizes un meksikānu asās uzkodas.
- ☞ Žurnālists Edijs Bošs neliedz sidra darīšanas ABC.
- ☞ Novembra produkti- olīvas un burkāni, bet no saldajiem - vafeles. Vairāk gan par vafeļu pannu meklējumiem.
- ☞ Kā pagatavot svečturišus Lāčplēša dienai.
- ☞ Kā apgleznot šķivjus un kā tos pielikt pie sienas.
- ☞ Kā apgleznot koka gredzenu?
- ☞ Mēness kalendārs divām nedēļām, lai var saskaņot ikdienā veicamos darbus ar labvēlīgām Mēness fāzēm.

Ilustrētā Zinātne

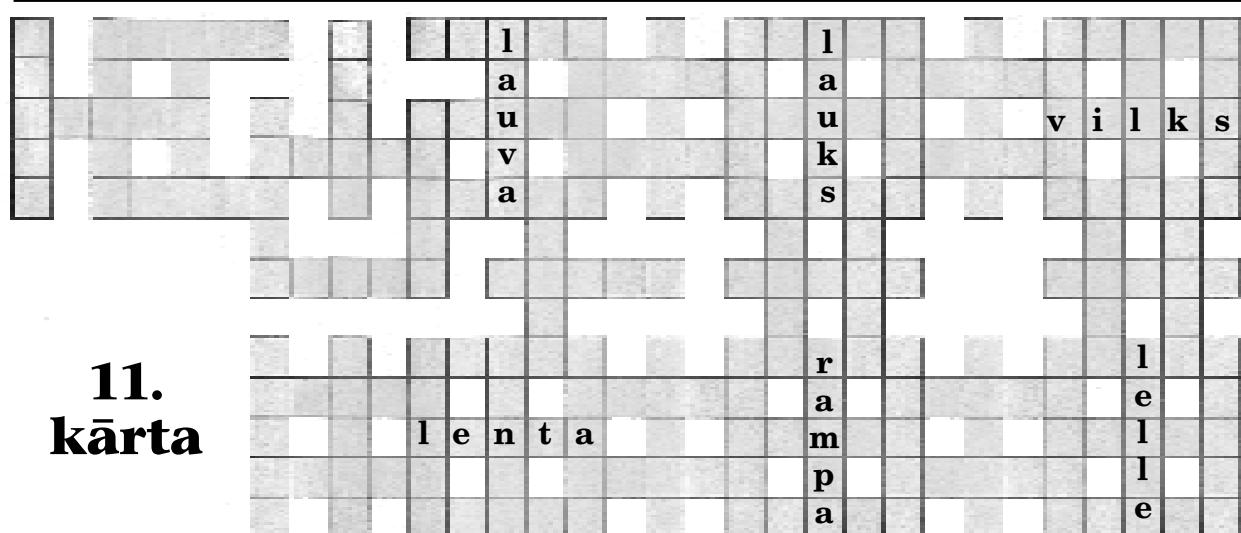

- ☞ Senie cilvēki pameta Āfriku ziņkārības dēļ. *Zinātķari un nemierpilni jaudīs joprojām ir cilvēces virzītājspēks.*
- ☞ Starptautiskajā kosmosa stacijā diennaktī var piedzīvot 16 saullēktus un tikpat daudz saulrietu. *Tik un tā astronautiem šīs iespaidīgās ainas nekad neapnīk.*
- ☞ Ūdens – pārdomu vērtos skaitlōs.
- ☞ Asinis ir dzīvības eliksīrs. *Asinis laiku laikos bijušas dzīvības simbols, jo bez tām mūsu organismi iet bojā.*
- ☞ Ārpusķermeņa sajūtas risina "es" mīklu. *Kādi procesi smadzenes notiek, kad apziņa šķietami pamet ķermenī un cilvēks redz sevi no malas?*
- ☞ Kosmosa zonde viesojas asteroīdu joslā. *Kosmosa zonde "Dawn" sākusi pirmo lielo izpēti asteroīdu joslā starp Marsu un Jupiteru.*

Magiskie vārdi

Uzdevums: visus maģiskos vārdus ierakstīt krustvārdū mīklai līdzīgā tabulā. Trīs uzvarētājus gaida pārsteiguma balva - žurnālu komplekts.

Adata – aleja – asaka - balts - bālas – biete – bites - butes - divas - domas - Inese - jauna – kalni - kalps – kauns - krāns – krogs - kurus - laime – lampa - lillā – lauki - ļauna - maksā - maskā – masts – melis – milti – nesit - pakas - palsa – panna - pasts – peles - peras - pēlis - pilis - plata - raugs - saķer - samts - saper – sauna – sejas - sestā - silts - sista - sists - skaļa - skats - slava - slauc - slejā - snauž - spars - stabā - stāva - stilā - taisa - taure - taurē - tinte - torte - vaina

Jūsu atbildes tiek gaidītas "Vaduguns" redakcijā, Teātra ielā 8, līdz 25.novembrim.

Maģisko vārdu mīklu atrisināja: M.Pretice, J.Pošeika, D.Kivkucāns, L.Kivkucāne, C.Zelča, St.Lazdiņš, Z.Pulča, S.Sirmā, Z.Bērziņa, A.Najlivaiko (Balvi), B.Sopule (Viksna), I.Homko (Medņeva), A.Slišāns, A.Mičule (Tilža), E.Pērkone (Rugāju novads), L.Ločmele (Baltinavas novads), V.Kupčs (Lazdukalna pagasts), J.Voicišs (Sudarbe).

10.kārtā veiksme uzsmaidīja: B.SOPULEI (Viksna), A.SLIŠĀNAM (Tilža) un Z.PULČAI (Balvi). Pēc balvas griezties redakcijā (lidzi nemt personu apliecinušo dokumentu).

11. kārta

Foto konkurss

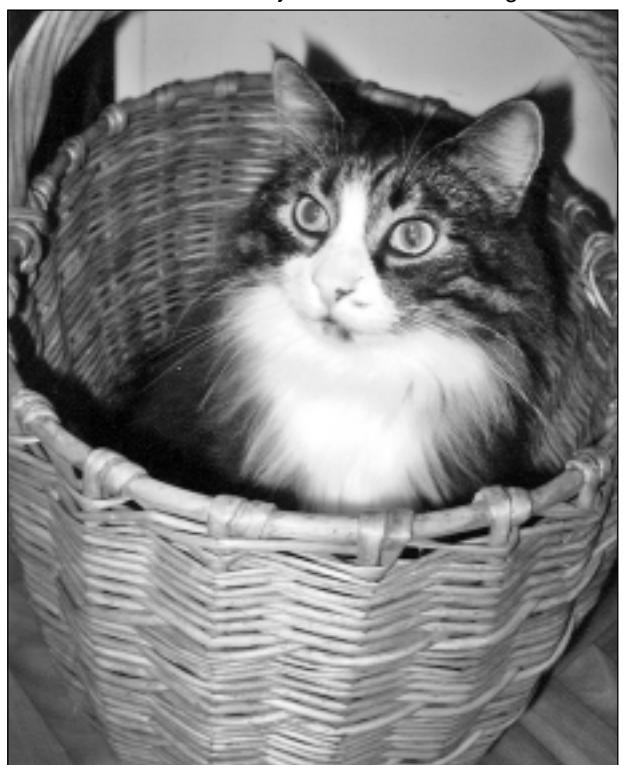
Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors balvā saņems žurnālu komplektu. Novembra tēma "Dzīvei ir tāda krāsa, kāda tā ir tavai iztēlei". Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlam - tālrūnis).

Rudens spoguļojas. Iesūtīja Rita Keiša.

Vasaru atceroties. Iesūtīja Marika Beča no Žiguriem.

A black and white landscape photograph showing a wide, calm body of water, likely a lake or a large river. The water's surface is very still, acting as a mirror for the sky above. The sky is filled with dramatic, wispy clouds. On either side of the water, there are dense, dark forests of tall trees. In the bottom left corner, some reeds or similar vegetation are visible along the shore. The overall atmosphere is serene and somewhat melancholic.

Uzdevumi 1. Uzrakstiet latviešu valodā!

Jauki un ērti. Iesūtīja Daniels Kivkucāns.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Tiesu lietas

Uzlauž veikalu un nozog gaļu

Balvu rajona tiesā izskatīta kriminālieta par gaļas zādzību no veikala.

Normunds Kleins un Sergejs Bistrovs notiesāti par zādzību, iekļūstot telpā, ko viņi izdarīja šogad nakti no 5. uz 6.maiju. Abi kopīgi vienojušies, viņi devās uz veikala, kur S.Bistrovs ar līdzpaņemto lauzni atlauza veikala durvīm vidusdaļu, bet N.Kleins caur izveidojušos caurumu ielida telpā. Viņš no veikalā esošām vitrīnām paņēma svaigu gaļu, gaļas izstrādājumus - desas, cīšņus, kūpinājumus - kopsummā par 283,96 latiem un padēva S.Bistrovam, ko "partneris" salika līdzpaņemtos celofāna maisos. Nozagto gaļu un gaļas izstrādājumus abi sadalīja savā starpā un devās katrs uz savām mājām.

Bez tam, sabojājot veikala durvis, S.Bistrovs nodarīja cietušajam zaudējumu 25 latu apmērā, kā arī N.Kleina un S.Bistrova noziedzīgo darbību rezultātā veikals pēc zādzības ne mazāk kā 8 stundas atradās bez uzraudzības un apsardzes, kas radīja apstākļus tam, ka no veikala pazuda arī nauda - 284,73 lati.

Tiesā apsūdzētie sevi par vainīgiem atzina, taču neatzina kompensācijas apmēru. Apsūdzētais S.Bistrovs paskaidroja, ka ierosinājis N.Kleinam izdarīt gaļas produktu zādzību no veikala. Abi bija nedaudz iedzēruši. N.Kleins piekrita. Viņš ar lauzniatlauza veikala durvis caurumu, bet N.Kleins ielida veikalā un padēva produktus. Viņam nav zināms, ka N.Kleins veikalā būtu meklējis un nozadzis naudu. Ja tā būtu, tad arī naudu būtu sadalījuši savā starpā.

Pārdevēja, kura strādā šajā veikalā, liecināja, ka, atnākot uz darbu, konstatēja, ka ir uzlauztas veikala otrs durvis,

ko neizmantoja. No veikala vitrīnām bija pazuduši produkti, bet no kases aparāta pazudusi maiņas nauda – 20 lati. Kases aparāts nebija uzlauzts, tas bija atvērts, bija pazuduši 264,73 lati, kas atradās aploksnē, skapīt zem kases aparāta. Nauda bija ietirgota pēdējās divās dienās. Pārdevēja atzina, ka pilnībā netiek ievēroti noteikumi par grāmatvedības uzskaiti un naudas nodosanu, bet šo kārtību viņa pati nav izdomājusi. Tikai pēc notikušās zādzības uzstādīta signalizācija.

Tiesa atzina, ka šo naudas summu cietušais var prasīt piedzīt civilprocesuālā kārtībā. Nosakot sodu apsūdzētajiem, tiesa izvērtēja gan apsūdzēto personības, gan noziedzīgā nodarijuma izdarīšanas apstākļus. N.Kleins jaunu noziedzīgu nodarijumu izdarīja neilgā laikā - tikai trīs mēnešus pēc soda izciešanas, kas ļauj secināt, ka viņš nav labojies. Tiesa atzina par vainīgu Normundu Kleinu un sodīja viņu ar brīvības atņēšanu uz 11 mēnešiem, piedzenot no viņa par labu cietušajam 141,98 latus. Sergeju Bistrovu tiesa atzina par vainīgu un sodīja ar nosacītu brīvības atņēšanu uz 1,2 gadiem, ar pārbaudes laiku – 1,6 gadi, piedzenot no viņa par labu cietušajam 166,98 latus. Viņam arī uzdots reģistrēties probācijas dienestā.

Uzkodai vajag arī šnabi

Rihards Čips notiesāts un sodīts par zādzību nelielā apmērā. Šī gada 4.septembrī virietis atrāca uz "SuperNetto" veikalu, paņēma no plauktiem maizi un desu un ielika grozā. Tad viņš piegāja pie plauktiem ar alkoholu un paņēma vienu puslitra pudeli degvīnu "Pšeņič-

naja" par 3,25 latiem un noslēpa jakas iekškabatā. Pie kases viņš samaksāja par produktiem, bet nesamaksāja par degvīnu. Kad R.Čips gribēja iziet no veikala, viņu ar nozagto degvīnu pudeli apturēja apsargs. Saukts pie atbildības, R.Čips savu vainu atzina.

Tiesa atzina Rihardu Čipu par vainīgu neliela apmērā zādzībā un sodīja viņu ar 60 stundām piepiedu darba.

No naktsskapīša panēm naudu

Imants Lietavnieks izdarīja neliela apmērā zādzību, par ko ir notiesāts un sodīts. Šī gada 19.jūlijā viņš skaldīja malku pie paziņas. Pēc kāda laika viņš iegāja paziņai piederošajā mājā, lai iedzertu kafiju. Kad paziņa izgāja no mājas, I.Lietavnieks, zinot, kur atrodas nauda, nolēma to piesavināties. Viņš aizgāja uz guļamistabu un no skapiša, kas atradās pie gultas, paņēma maku un izņēma no tā 120 latus. Naudu viņš ielika kabatā un aizgāja. Saukts pie atbildības, I.Lietavnieks savu vainu atzina un izdarīto nozēloja. Tiesa Imanu Lietavnieku sodīja ar 160 stundām pies piedu darba, piedzenot no viņa cietušas labā 120 latus.

"Jawu" stūrē reibumā

Par transporta līdzekļa vadīšanu reibumā un bez vadītāja tiesībām notiesāts un sodīts Gatis Kozlovskis. Viņš šī gada 31.augustā Viļakā reibumā (1,9 promilles), bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām stūrēja motociklu "Jawa", kad viņu aiztureja policijas darbinieki. Tiesa Gati Kozlovski sodīja ar 200 stundām pies piedu darba, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 gadiem.

Balvu rajona tiesas kalendārs novembrī

Laiks	Lietas dalībnieki	Būtība	Tiesnesis
4. novembrī 11.00 Mārtiņš Lindenbergss KL 130.p. 2. d.- tīss, viegls miesas bojājums		Arvis Garais	
7. novembrī 10.00 Olegs Jepifanovs KL 125.p.1.d.- tīss, smags miesas bojājums		Eduards Veiss	
8. novembrī 11.00 Andrejs Verzlo KL 175.p.1.d.; KL 180.p.2.d.- zādzība; zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā		Eduards Veiss	
9. novembrī 10.00 Gunārs Šustovs KL 180.p.1.d.- zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā		Eduards Veiss	
9. novembrī 10.30 Inguss Dokāns, Artūrs Zelčs, Edijs Tokmačovs, Artūrs Bārtušs KL 180.p.2.d.; KL 180.p.1.d.- zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā		Eduards Veiss	
10. novembrī 11.00 Mārtiņš Rimša, Vadims Mališevs KL 175.p.2.d.- zādzība Arvis Garais		Eduards Veiss	
14. novembrī 10.00 Iluta Jakštus, Natālija Šimanovska KL 193.p.2.d.; KL 314.p. 1.d.- nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem; noziedzīgā kārtā iegūtas mantas iegādāšanās un realizēšana		Eduards Veiss	
14. novembrī 14.00 Boriss Krasavcevs, Tatjana Krasavceva KL 177.p.2.d.- krāpšana		Eduards Veiss	
15. novembrī 11.00 Jānis Trupovnieks, Liga Andrejeva KL 260.p.-1.1.d.- ceļu satiksmes noteikumu un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana		Eduards Veiss	
16.00 novembrī 10.00 Edgars Kulšs KL 175.p.1.d.; KL 193.p. 2.d.- zādzība; nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem un maksāšanas līdzekļiem		Eduards Veiss	
16. novembrī 13.30 Ēriks Osis KL 185.p.1.d.-mantas tīša iznīcināšana un bojāšana		Eduards Veiss	
17. novembrī 10.00 Vitālijs Ignatovs KL 130.p.2.d.-tīss viegls miesas bojājums		Eduards Veiss	
21. novembrī 9.30 Andris Bordāns KL 262.p.2.d.- transporta līdzekļa vadīšana reibumā un bez vadītāja tiesībām		Simona Gmireka	
21.novembrī 10.00 Indra Kleine, Igors Boldāns, Antra Nikolajeva KL 177.p.2.d.-krāpšana		Eduards Veiss	
22. novembrī 10.00 Ivans Sadovnikovs KL 193.p.2.-nelikumīgas darbības ar finanšu instrumentiem		Eduards Veiss	
23. novembrī 10.00 Kristaps Bērsons, Artūrs Zelčs, Dainis Žvarts, Inguss Dokāns, Igors Šolins, Kaspars Pokulis KL 180.p.1.d.,2.d.; KL 175.p.2.d.; KL 314.p.1.d.- zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā; zādzība; noziedzīgā kārtā iegūtas mantas iegādāšanās un realizēšana		Eduards Veiss	
24. novembrī 11.30 Guntars Dubrovsks KL 180.p.2.d.- zādzība, krāpšana, piesavināšanās nelielā apmērā		Simona Gmireka	
28. novembrī 10.00 Valērijs Jegorčenko KL 260.p.3.d.; KL 262.p.2.d.; KL 312.p.- ceļu satiksmes noteikumu un transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana, transporta līdzekļa vadīšana reibumā; izvairīšanās no soda izciešanas		Eduards Veiss	
29. novembrī 11.20 Ēriks Pošeika KL 190.p.1.d.-kontrabanda		Simona Gmireka	
30. novembrī 10.00 Ilgonis Garais KL 174.p.2.d.- cietsirdība un vardarbība pret nepilngadigo		Eduards Veiss	
Civillietas. Novembrī Balvu rajona tiesa plāno izskatīt 95 civillietas, no tām 7 - slēgtās tiesas sēdēs. Tiesa izskatīs lietas par saistību izpildīšanu brīdinājuma kārtībā; par darba līguma uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, vidējās izpeļņas piedziņu par piespiedu darba kavējumu; par saskarsmes tiesību noteikšanu; par parādu piedziņu un uzturlīdzekļu piedziņu; par juridiska fakta konstatašanu. Civillietas izskata tiesneši S.Gmireka, A.Garais, J. Kamiševa.			

Informē policija

Latgalē trīs smagas avārijas

Šī gada 5.novembrī Latgalē notika trīs smagas avārijas. Sestdien ap pulksten 9.10 Krāslavas novadā kāds šoferis, vadot automašīnu VW Passat un neizvēloties pareizu braukšanas ātrumu, netika galā ar mašīnas vadību, kā rezultātā automašīna nobrauca no ceļa un apgāzās. Ceļu satiksmes negadījumā cieta divi vīrieši.

Daugavpils novadā ap pulksten 12 kāds vīrietis, vadot automašīnu VW Passat Variant un veicot apdzīšanas manevru, iebrauca pretējā braukšanas joslā un sadūrās ar automašīnu Audi 80. Sadursmes rezultātā ārstniecības iestādē ar dažādiem sasitumiem nogādāts automašīnas VW Passat Variant vadītājs un automašīnas Audi 80 pasažiere.

Savukārt Viļakas novada Viļakā kāds 1965.gadā dzīmis vīrietis, vadot automašīnu VW Passat, pagaidām neno-skaidrotu iemeslu dēļ nobrauca no ceļa braucamās daļas. Autovadītājs ceļu satiksmes negadījuma vietā gāja bojā.

K.Mieze, Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīdz

Uzsāk zemessargu apmācības

Pamatojoties uz Valdības rīcības plānu, veicinot zemessargu un valsts policijas sadarbību, šī gada 5.novembrī valsts policija uzsāka zemessargu mācības kursā "Atbalsts valsts policijas darbam personu meklēšanā un sabiedriskās kārtības nodrošināšanas pasākumos". Mācību kursa programma sagatavota sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un tās mērķis ir sagatavot zemessardzes darbiniekus, kuri sadarbībā ar valsts policiju tiks iesaistīti atbalsta programā sabiedriskās kārtības nodrošināšanā un personu meklēšanā. Tāpat mācību kurss informēs par policijas darbības pamatprincipiem un zemessardzes darbinieku funkcijām sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, likumpārkāpumu novēršanā un atklāšanā, kā arī veidos praktiskās iemaņas rīcībai dažādās, ar kursu saturu saistītās situācijās.

Līdz 2012.gada jūlijam mācības plānots izglītot aptuveni 408 zemessargus no visiem Latvijas reģioniem. Mācības sestdienās un svētdienās notiks Dobelē, Valmierā, Liepājā, Kuldigā, Rēzeknē, Daugavpilī, Alūksnē, Preiļos un Jēkabpilī. Lai palielinātu mācību kvalitāti un nodrošinātu efektīvu teorētiskās un praktiskās mācību daļas sasaisti, mācību procesā iesaistīs ne tikai Valsts policijas koledžas personāla-sastāvu, bet arī Valsts policijas reģionālo pārvalžu priekšniekus un amatpersonas no Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes,- informē Z.Balode, Valsts policijas koledžas pārstāvē.

Aktuāli

Viņi nebija pamanāmi

Latvijā uz ceļiem bojā gājuši jau vairāki mazaizsargātie satiksmes dalībnieki - gājēji un velosipēdisti. Iemesls – viņi nelietoja atstarotājus un nebija pamanāmi!

Kā jau rakstījām, arī pie mums uz ceļiem vēl var sastapt satiksmes dalībniekus, kas atstarotājus aizmirsuši mājās vai piemirsuši tos piestiprināt, nomainot apgāberu.

Statistikas dati liecina, ka vairāk nekā puse negadījumu, kuros cieš velosipēdisti un gājēji, notiek diennakts tumšajā laikā. Viens no šādu negadījumu galvenajiem iemesliem ir gaismu atstarojošu elementu trūkums gājēju un velosipēdistu apgāberā. Sevišķi lauku apvidos, kur atstarotāju lietošana diennakts tumšajā laikā ir visvajadzīgākā, cilvēki tos lieto vismazāk. Atstarotāji jālieto ipāši lauku apvidos, taču arī pilsētās ir ļoti daudz neapgaismotu vietu, kur atstarotāju lietošana gājējiem bieži vien var būt izķiroša, lai neklūtu par ceļu satiksmes negadījuma upuri.

Pateicoties atstarotājiem vai gaismu atstarojošiem elementiem, kas iestrādāti apgāberā, tumšajā diennakts laikā gājējs kļūst pamanāms autovadītājam, tādējādi tiek novērsta situācija, kad tumsā nepamanīts gājējs kļūst par negadījuma upuri.

Galvenais noteikums: atstarotājs pie apgābera jāpiestiprina tā, lai tas noķertu automašīnas gaismas staru. Ja gājējs iet gar brauktuves kreiso pusī, viņam atstarotājs ir jāpiestiprina pie apgābera ķermeņa labajā pusē. Ja tā ir aprocē, tad uz labās rokas. Ja tas ir auklā iekārts atstarotājs, tad ķermeņa labajā pusē. Atstarotājs nav pamanāms, ja to cieš piestiprina vai piesprauž pie apgābera, tam brīvi jākustas ceļa braucamās daļas pusē. Ja nav atstarotājs, var izmantot kabatas lukturīti. Ja nav arī tā, pretim braucošā automobiļa šoferim parādīt, kur atrodies, var kaut ar mobilā telefona gaismiņu.

Baltinavas novadā

27.oktobra domes sēdes lēmumi

Izdara izmaiņas bāriņtiesas darbā

Izvērtējot bāriņtiesas noslogotību, izdarīja grozījumus pašvaldības darbinieku amata vienību un amatālgū sarakstā, nosakot darba samaksu - Ls 239 mēnesī - bāriņtiesas priekšsēdētājai, bet bāriņtiesas sekretārei - apkopējai - Ls 105 mēnesī.

Izdarīja arī izmaiņas bāriņtiesa nolikumā, nosakot, ka bāriņtiesas darba laiks ir: pirmdienās, otrdienās, ceturtdienās - 8.30 -13.00, 13.30 - 17.00.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja apmeklētājus pieņem: pirmdienās no 8.30 līdz 13.00; otrdienās no 13.30 līdz 17.00 ; ceturtdienās no 8.30 līdz 13.00.

Noraksta autobusu

Nolēma norakstīt no bilances pašvaldībai piederošo autobusu Mercedes -Benz 0309, valsts numura zīme Nr.ES2479, jo tas savu ekspluatācijas laiku ir nokalpojis un nav tehniskā kārtībā, tam ir slikti vizuālais izskats un atjaunošanas remonts nav ekonomiski izdevīgs.

Atbrīvo no vecāku maksas

Izkatījuši novada iedzīvotājas iesniegumu ar lūgumu rast iespēju samazināt viņai vecāku maksu vai atbrīvot viņu no vecāku maksas par divu viņas meitu nodarbībām Mūzikas un mākslas skolā klavierspēles, flautas spēles un mākslas skolas programmās, deputāti nolēma atbrīvot no vecāku maksas par vienu bērnu abās programmās no šī gada novembra līdz mācību gada beigām.

Finansiāli atbalsta hokeja komandu

Jauniešu biedrībai "Jaunieši Baltinavai" piešķira finansiālu atbalstu 50 latu apmērā, lai Baltinavas novada hokeja komanda varētu startēt Daugavpils hokeja hallē organizētajā hokeja čempionātā "Sezonas kauss".

Palielināta maksas pakalpojumus

Nolēma palielināt maksu par vieglās automašinas "Volvo -850" izmantošanu - 26 santīmi par kilometru; par vieglās automašinas "Volvo -850" izmantošanu pensionāru, invalidu, trūcīgo personu nogādāšanai ārstniecības vai ilgstošas aprūpes iestādēs, vai nogādāšanai dzīvesvietā no tām - 12 santīmi par kilometru, par vieglās automašinas dīkstāvi - 61 santīms stundā.

Nosaka apgrūtinājumus

Noteica apgrūtinājumus īpašumiem "Neļķes", "Baloži", "Riekstiņi" Dzērvīnē, īpašumiem "Vārpas", "Dzelupītes" Pazlaugā, īpašumam "Krāces" Puncuļovā. Apgrūtinājumi noteikti kā aizsargjoslas gar valsts reģionālajiem ceļiem, gar vietējiem un pašvaldību autoceļiem, gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām, kā aizsardzības zonas gar kultūras pieminekli u. t. t.

Apstiprina izsoles aktu

Nolēma apstiprināt šī gada 4.oktobrī notikušā pašvaldības nekustamā īpašuma "Piegrāvīši" izsoles aktu, kas apliecinā, ka īpašumu par Ls 1600 ieguvis Rūdolfs Rusiņš.

Pārdos otrajā izsolē

Nolēma pārdot atklātā izsolē ar augšupejošu soli pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu "Veikals", kas atrodas "Mežnorās", Pazlaugā, un sastāv no nedzīvojamās ēkas un zemes gabala, un noteikt pārdodamā īpašuma sākumcenu - Ls 1960.

Par zemes konfigurācijas maiņu

Nolēma izmainīt konfigurāciju zemes vienībai "Briežupe", Pazlaugā.

Par zemesgabala atdalīšanu

Atļāva atdalīt no nekustamā īpašuma "Beņakolni" zemesgabalu 8,8 hektāru platībā un atdalītajai zemes vienībai piešķira nosaukumu "Dupurova". Atdalītajai zemes vienībai noteica lietošanas mērķi - lauksaimecība.

Apstiprina zemes ierīcības projektu

Apstiprināja SIA "Lauku zemju inženieri" izstrādāto zemes ierīcības projektu nekustamajam īpašumam "Upleja".

Maina zemes lietošanas mērķi

Sakārā ar valsts akciju sabiedrības "Latvijas Valsts ceļi" iesniegumu nolēma noteikt zemes vienībām "Kāpostiņi", "Andrēni", "Liepavoti" un "Veldra" zemes lietošanas mērķi - satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme.

Piešķir adresi

Nolēma piešķirt daudzdzīvokļu mājai adresi Tilžas ielā 15a (1-4).

I.Zinkovska

Zini un izmanto

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķir cilvēkam, kuram nav tiesību saņemt valsts pensiju (izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju invalidam) vai apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību.

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķir:

- invalidiem (tai skaitā invalidiem kopš bērnības), kuri sasniegusi 18 gadu vecumu un kuriem nav tiesību uz valsts pensiju, izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju invalidam. Šādos gadījumos pabalstu piešķir uz noteikto invaliditātes laiku;
- nenodarbinātiem cilvēkiem, kuri par pieciem gadiem pārsnieguši valstī noteikto pensionēšanās vecumu. Šādos gadījumos pabalstu piešķir uz mūžu;

● apgādnieku zaudējušiem bērniem, ja viņi nav sasniegusi pilngādību, ir zaudējuši vienu vai abus apgādniekus un nav stājušies laulībā. Šiem cilvēkiem piešķir kopēju valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, kas gadījumos, kad pabalsts piešķirts 3 un vairākiem bērniem, nevar būt mazāks par 50% no noteiktā valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra katram bērnam. Šajā

gadījumā valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķir līdz 18 gadu vecumam. Pabalstu vienībā turpina izmaksāt, ja viņi mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē un nav vecāki par 20 gadiem, vai arī studē augstskolā dienas nodaļā (pilna laika klātienē) un nav vecāki par 24 gadiem.

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs 2011.gadā ir:

- vispārējā gadījumā - 45 lati mēnesī;
- invalidiem kopš bērnības - 75 lati mēnesī.

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu var saņemt:

- sakarā ar invaliditāti vai noteikto vecumu - Latvijas pilsoņi, nepilsoņi, ārvalstnieki un bezvalstnieki, kuriem piešķirts personas kods un kuri pastāvīgi dzīvo Latvijas teritorijā, ja viņi Latvijā bez pārtraukuma nodzīvojuši pēdējos 12 mēnešus pirms pabalsta pieprasīšanas, bet kopumā - ne mazāk kā 60 mēnešus;
- apgādnieka zaudējuma gadījumā - Latvijas pilsoņi, nepilsoņi, ārvalstnieki un bezvalstnieki, kuriem piešķirts personas kods un kuri patstāvīgi dzīvo Latvijas teritorijā, ja viņi zaudējuši apgādnieku.

Ja valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējs izbrauc no Latvijas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstī, pabalsta

izmaksu izbeidz, pirms izbraukšanas izmaksājot pabalstu par nākamajiem diviem mēnešiem.

Pieprasot valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, pabalsta pieprasītājs jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) nodaļā rakstveida pieprasījumu pabalsta piešķiranai var iesniegt:

- personiski ierodoties VSAA nodaļā;
- elektroniska dokumenta formā, norādot tajā visu nepieciešamo informāciju, vai izmantojot VSAA mājas lapā (www.vsaa.lv) esošo veidlapu;

● nosūtot to pa pastu, norādot tajā visu nepieciešamo informāciju, vai izmantojot VSAA mājas lapā (www.vsaa.lv) esošo veidlapu.

Ja valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu pieprasīja apgādībā bijušai personai, kura nav vecāka par 20 gadiem un mācās ārvalsts izglītības iestādē, tad papildus pieprasījumam VSAA jāiesniedz vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādes izziņa.

Ja pabalstu pieprasīja apgādībā bijušai personai, kura nav vecāka par 24 gadiem un kura studē augstskolā dienas nodaļā (pilna laika klātienē); ja informācija par personu nav iesniegta elektroniski), tad papildus pieprasījumam VSAA jāiesniedz augstskolas izziņa.

Pārdod

12.novembrī Balvu tirgū pārdos KARPAS.

Pārdod 3-istabu dzīvokli Balvos 1. stāvā. Tālr. 27851472.

Pārdod 2-istabu dzīvokli ar malkas apkuri. Tālr. 29209426.

Pārdod kartupeļus pārtikai, lopbarībai, stādišanai, klijas, graudus. Tālr. 25442582.

Pārdod skaldītu malku. Tālr. 25442582.

Pārdod akordeonus, Ls 60. Tālr. 26122287.

Pārdod VW Passat, 1995.g., 1,9 TD, tumši sarkana, TA 09.11.2012., Ls 1200; VW Passat, 1991.g., benzīns-gāze, TA 20.08.2012., Ls 800. Tālr. 22492173.

Pārdod grūsnu teli. Tālr. 26498995.

Pārdod elektromotoru (11kW, 1450 apgr.). Tālr. 28686650.

Pārdod māju Balvos. Tālr. 22169572.

Pārdod dzīvokli Tilžā. Tālr. 26449336.

Sludinājums

AS "Latvijas valsts meži" Ziemeļlatgales mežsaimniecība

AICINA uz informatīvu pasākumu "Mežsaimniecisko darbu iepirkumi 2012.gadā"

Pasākumā tiks sniegtā informācija par iespējām 2012.gadā sniegt mežsaimnieciskos pakalpojumus (meža stādīšana, meža kopšana u.c.), kā arī par saimnieciskās darbības reģistrēšanas kārtību un uzņēmuma grāmatvedības organizēšanu.

Pasākums notiks 2011.gada 11.novembrī plkst. 11.00 Ziemeļlatgales mežsaimniecības birojā "Mežrozēs", Verēmu pagastā, Rēzeknes novadā.

Papildinformācija pa tālruni **26321460**.

Pārdod

Pārdod 2-istabu dzīvokli centrā. Tālr. 29194384.

Pārdod 195/75R14C (divas, ziemas). Tālr. 29198133.

Pārdod 1-istabas dzīvokli Balvos. Tālr. 28373838.

Pārdod piekabi Zubrjonok, TA. Tālr. 28323112.

Pārdod lietotu motorzāģi. Tālr. 64522587.

Pārdod sivēnus. Tālr. 26213631.

Pārdod Audi-80. Tālr. 26357514.

Pārdod kūtsmēslus. Tālr. 22046366.

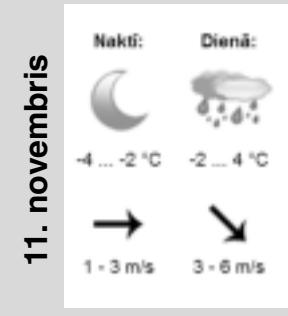
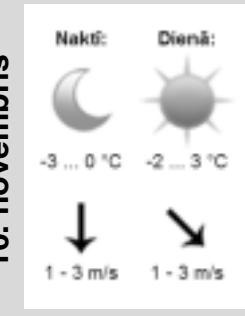
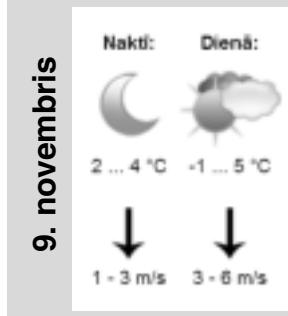
Lēti pārdod 2-istabu dzīvokli.

Tālr. 20059383.

Pārdod 2-istabu dzīvokli 5.stāvā, Ls 5000. Tālr. 25440525.

Pārdod VW Passat, sedans, TD, 1992.g., TA 09.2012., Ls 650. Tālr. 26950272.

Lēti pārdod Ford Mondeo, 1998.g., benzīns. Tālr. 26447924.

Pērk

Iepērk kaušanai visu veidu **mājlopus.**
Tālr. 29320237, 64546681

Z.S "Strautiņi" iepērk mājlopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 64546765, 29411033.

SIA "AIBI" pērk zirgus, liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas. Labas cenas! Samaksa tūlītēja. Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "LATVIJAS GALĀ" iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 28761515.

Metsaliitto Latvia SIA Pērk augošu koku cirsmas un sortimentus pie ceļa Tālr.: 26115369, www.metsaliitto.lv

Čiekuri
Pērk meža īpašumus ar zemi (ātra izskatīšana, tūlītēja samaksa) 13 gadu pieredze t. 29138000, ciekuri@unitruck.lv

SIA "BALTIJAS MEŽI AB"
PĒRK MEŽA īPAŠUMUS
fakss 67443469
info@baltijasmezi.lv www.baltijasmezi.lv
Tālr. 26557657

SIA "Taides" Alūksnes nov., Jaunalūksnes pag. IEPĒRK			
	Diametrs	Garumi	Cena Ls
Egles balķi	14-17	3,70; 4,90; 5,50	30; 36
	18-25	4,90; 5,50; 6,10	40; 42; 43
	26.....	4,90; 5,50; 6,10	43; 45; 46
Priedes balķi	14-17	3,70; 4,90; 5,50	30; 36
	18-25	4,90; 5,50; 6,10	38; 40; 43
	26.....	4,90; 5,50; 6,10	45

Iepērk arī lapu koku un skuju koku taru. Samaksa trīs dienu laikā. Ir transports. Tālr. 29299652.

Ikvienam ir iespēja iš un konkrēti pateikt paldies labvēlim, sponsoram, atbalstājam, paligam. Dārgi tas nemaksās tikai 2latu par 25 vārdiem. Jo šī ir "Pateicības dubultzīvs".

Čilipines kapu vecākā E.Ločmele pateicas priesterim A.Budžem par svecīšu vakaru, Viļakas novada domei, Hipotēku bankas klientu klubam "Mēs paši" par finansējumu, talciniekiem par kapu sakopšanu.

Bronislavas Spalviņas sirsniņš paldies visiem radiem, draugiem, kaimiņiem, bijušajām kolēģītēm, "Saivenis" meitenēm, vadītājam, pavārītēm par labajiem, milājiem novēlējumiem skaistajā jubilejā. Aijai, Andrim Ikoniem par vakara vadīšanu.

Dažādi

Treilera pakalpojumi. Tālr. 29113399.

VEIKALS "Vigo" SVEIC LĀCPLĒŠA DIENĀ!

Strādāsim svētku dienā līdz plkst. 20.00.

No plkst. 17.00 ĪPAŠAS SVĒTKU ATLAIDES VISAI PRECE!!!

Rok diķus, grāvju, tīra grāvju, līdzina diķa krastus. Izbūvē celus lauku sētām. Piegādā granti, smilts, šķembas (dažādas frakcijas). Tālr. 29113399.

Jauni PVC logi. Bez maksas mērišana. Tālr. 22014760

Cirsmu izvešana. Tālr. 29433126.

Dziednieks Juris pieņem Balvos. Tālr. 26371637.

www.ion-detox.ru, organismu attīrišana, dietoloģe-masiere Inna. Tālr. 28456547.

Pārvadā mājlopus, metāllūžus (specpiekabe). Tālr. 29230080.

SIA "Liars" PVC logi, metāla ādurvis, koka durvis, kāpnes. Tālr. 29197612.

Atrasti Aivara Horna dokumenti. Interesēties redakcijā

Vai abonēji
aduguni
decembrim?

Apsveikumi

Es esmu dzirksteļu uzlasītāja-

Lasu, lasu un lasu

Katrs mirklis kādu dzirksteli piedāvā

Kādu brīnumu mazu

Un es ar prieku tās uzlasu

Krājot sevi kā tīnē

Es esmu dzirksteļu uzlasītāja

Šajā brīnumu brīnumu dzīvē.

(M.Laukmane)

Mīļi sveicam 75 gadu jubilejā Ženiju Feodorovu

un novēlam nākamos gadus dzīvot ar dzirksteļu ziedēšanu sirdi.

Lidija, Līviņa, Terēze, Tekla, Mārīte, Ārija Z., Nina K., Biruta, Māra,

Palmīra, Ilga, Marianna

Ir Jūsu gadi - gaismas dienu lieti-

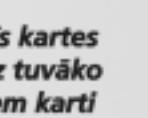
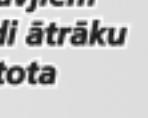
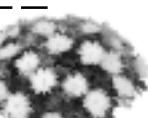
Un arī neskaitāmu rūpju laiks.

Tur jaunība kā bite ziedos spieto,

Tur rūdzu maizes stiprums ierakstīts.

Sveicam Albertu un Albertīni zelta kāzu jubilejā!

Vēlam veselību, saucam: "Rūgts!"

Reklāma

Karte "VĀRPA" bezakcīzes degvielas iegādei tagad BEZ MAKSAS!

Lai lauksaimniecības uzņēmumu pārstāvjiem padarītu bezakcīzes dīzeldegvielas iegādi ātrāku un ērtāku, "VIRŠI-A" DUS tiek izmantota degvielas limitkarte "VĀRPA".

Ja vēlies izmantot šīs kartes priekšrocības, dodies uz tuvāko "VIRŠI-A" DUS un saņem karti "VĀRPA" BEZ MAKSAS!

Informācija: www.virsha.lv vai ☎ 64522064

VIRŠI-A

Sēru vēsts

Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei - Pārtrūka stīga, un viss ir kluss.
(Ā.Elkste)

Dzīļas skumjās paziņojam, ka mūžibas ceļā devusies ANNA ŠCĒMELINKA
17.02.1925. - 8.11.2011.

Izvadišana 12.novembrī plkst. 13.00 uz Pleševas kapiem.
PIEDERĪGIE

Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei - Pārtrūka stīga, un viss ir kluss.
(Ā.Elkste)

Izsakām līdzjūtību Itonai ar ģimeni, milo OMĪTI pavadot kapu kalnīnā.
Gunta

Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dzīli, dzīli sirdi
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.

Izsakām līdzjūtību Danai Libai Tihomirovai, pavadot VECMĀMIŅU mūžibā.
Rugāju novada vidusskolas vokālais ansamblis "Pustonis" un skolotāja

Dusi saldi, vecmāmiņi,
Mūža gaitas beigušas.
Lai nu viegli zemesmāte
Pārkāj smilšu paladziņu.
Kad pa zvaigžņu iezmēto taku
Aizsaules ceļos ir devusies milā vecvecmāmiņa, mūsu klusa un patiesa līdzjūtība Mārtiņam un Danai Libai Tihomiroviem, un pārējiem tuviniekiem.
Rugāju novada vidusskolas 1.kl., 5.kl., audzinātājas un vecāki

Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva sirds jums spēku dod.
Lai labā, apklausīsi sirds vēl ilgi
Teic padomu un cejamaiizi dod.
(L.Vāczemnieks)

Patiesa līdzjūtība Ārijai ar dēliem, VLADIMIRU ŠALAJEVU pavadot pēdējā gaitā.

A.Galvanovska ģimene

Tuvs cilvēks neaiziet -
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.
Viņš paliek dzīli, dzīli sirdi
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
(S.Kaldupe)

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Sandrim Šalajevam, TĒVU mūžibā pavadot.
Sandra klasesbiedri

Aizvērās acis, kas sargāja mani,
Apstājās sirds tā, kas milēja mani,
Sastinga kājas, kas gāja dēļ manis,
Norima rokas, kas auklēja mani.
Skumju brīdi esam kopā ar Šalajevu ģimenēm, pavadot VLADIMIRU ŠALAJEVU mūžibas ceļā.
Ločmeļu, Masales, Rakstiņu, Rancānu, Krampānu, Boldānu ģimenes

Tā gaisma, ko izstaro svece,
Tas gaišums, kas liesmiņā plīvo,
Tas izplēn un pazūd, un gaist,
Bet gaisma, kas cilvēkā dzīvo,
Un siltums, ko izstaro sirds,
Tas nezūd - tas paliek un mirdz.
Izsakām patiesu līdzjūtību Sandrim Šalajevam un tuviniekiem, TĒVU mūžibā pavadot.
SIA LLKC Balvu konsultāciju birojs

Cik gan cilvēka mūžs ir iss:
te saule, prieks, sapni, bet pēkšņi
pārdeg viss.
Prieks noriet, sazin kur pazūd
sapni,
Un saules gaisma nevis caur
atkusni, bet pelnu atblāzmu list...
(M.Svīķe)

Skumjās noliecam galvas un
izsakām patiesu līdzjūtību VLADIMIRA ŠALAJEVA tuviniekiem, viņu mūžibā pavadot.
Balvu Sporta skolas kolektīvs un
Balvu rajona sporta skolotāji

Ir zaudējumi, pie kuriem nekad
nevierod,
Kurus nekad neaizmirst,
Lai gudrais prāts saka, ko sacīdams.
Sirdi ir savi iemesli,
Kas prātam nepieejami...
(Z.Mauriņa)

Dalām sāpu smagumu kopā ar Sandri Šalajevu un tuviniekiem, pavadot tēvu VLADIMIRU mūžibas ceļā.
Balvu Sporta skolas peldbaseins

Kur vārdus rast, kas būtu
mierinājums,
Kad cilvēks zemes klēpī klusi dusēt
steidz.
Kad negaidot ir pārrauts mūža
gājums
Un ar dievas tik daudz kam jāpateic.
(K.Apškrūma)

Skumju un atvadu brīdi mūsu klusa un patiesa līdzjūtība Ivaram Usānam un viņa ģimenei, pavadot BRĀLI mūžibā.
SIA "Auto Lars" kolektīvs

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.
Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība palīdz pārvārēt sāpu smagumu Liksmai Usānei, pavadot TĒTI mūžibā.
Dace, Dāvis, Čaps

Katram skrejcejam, ko veicam savā
dzīvē,

Ir taisne pēdējā, un tas ir viss.
Paliek zeme, draugi, mīlestība
Un piedēs vējš, no ceļa piekusis.
(J.Silazars)

Klusējot noliecu galvu, kad uz mūžu jāatvadās no VILMĀRA USĀNA.
Patiesa līdzjūtība viņa tuviniekiem.
Bērnības draugs un klasesbiedrs Ainārs Logins

Aiz tevis dzīviba un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.
Skumju brīdi esam kopā ar Jāni Usānu, BRĀLI mūžibā pavadot.
Bērzpils ielas 6.mājas kaimiņi

No tevis, tēti, vēl staro spoža
gaisma,
To kapu velēnām un smiltīm
neapbērt.
Tā nāks man līdz kā dzīva saules
gaisma
Un sasildīs, kad tumsa būs un sals.
Vissiltākie mierinājuma un līdzjūtības
vārdi Liksmai un Edgaram, TĒVU mūžibā pavadot.
Raimonda

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzives taku ejot,
Kā atdot zemei to,
Kas sirdī tuvs un dārgs...
Izsakām līdzjūtību un skumju brīdi esam kopā ar Janīnu Usāni un pārējiem tuviniekiem, dēlu VILMĀRU USĀNU mūžibas ceļā pavadot.
A.Usāne, Bikaviņi

Mūsu laiks ir tik iss-
Mūžibas vēji šalc pāri,
Neviens nezina brīdi,
Kad atskanēs likteņa balss.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtību Tatjanai Volkovai, dzīvesdraugu VLADIMIRU mūžibā pavadot.
Kaimiņi: Klimoviča, Kuduri, Slišāni, Dubkevičs, Baranikovi, Logini, Ivanova, Elza

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.
Patiess mierinājuma un līdzjūtības vārdi Tatjanai Volkovai, VĪRU pāragri zaudējot.
SIA "Kira" valde

Laika pulkstenis nozvanīja,
Apstājās viss klusumam blakus...
Mīlestība, darbs, sacītais vārds,
Bet bezgala kluss - kā mūža nogurums.
Mūsu klusa un patiesa līdzjūtību Tatjanai, pāragri pavadot mūžibā VLADIMIRU MAKAROVU.
Marianna, Skaidrīte, Anita O., Anita K., Aiga, Maruta, Daiga

Ozolam lapotne trīc:
Mūžs beidzies negaidīts,
Tikai klusa sāpe sirdī
Vēl ilgi, draugs, pēc tevis skums.
Smagajā atvadu brīdi mūsu visdziļākā līdzjūtība bijušajai kolēgei Tatjanai Volkovai, negaidīti zaudējot tuvu cilvēku VLADIMIRU MAKAROVU.
Elvira, Lonija, Lilita, Jevgenija, Maruta

Līdzjūtības

Tu būsi debesis un zemē,
Tu vējā un saulē,
Tu - savējo sirdis,
Tie tevi neaizmirs.
Kad mūžibas vēji atnes tumšo dienu un paliek tikai atmiņas un ziediem klāta kapu kopiņa, dalām sāpu smeldzi ar Viju Lubāni un viņas ģimeni, milo TĒVU, SIEVASTĒVU, VECTĒTIŅU, VECVECTĒTIŅU

zemes klēpī guldot.
Lai viņam vieglas smiltis.
Kareļu, Filipovu ģimenes Rugājos

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā, lai tev palīdzētu.
(R.Skujiņa)

Kad negaidīti stājusi pukstē milā TĒVA, SIEVASTĒVA, VECTĒTIŅA sirds, izsakām vissiltākos līdzjūtības vārdus Vijai Lubānei ar ģimeni. lesalnieki

Es visu atstāju Jums-
Savas skumjas un prieku, kas bijis,
Savu darbu un domas,

Kas kopā šai dzīvē ar jums kā raibs dzipars vijies.
(V.Kokle-Livīņa)

Izsakām līdzjūtību Vijai Sprukulei un tuviniekiem, MĀMINU mūžibas ceļā pavadot.
Balvu Valsts ģimnāzijas kolektīvs

Kā dzījas kamols mūžs ir saritināts,
Kur dzīpari visdažādāk mirdz.

Ja spētu kāds to atkal atšķetināt,
Tad vidū būtu māmulītes sirds.

Skumju brīdi esam kopā ar Viju un Imantu Sprukuliem, pavadot mūžibā MĀTI un SIEVASMĀTI.

Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes kolektīvs

Kaut mēs spētu, māmulit,
Tev mūža miegu sasildit,
Klājot siltu villainīti,
Sedzot baltu paladziņu.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Vijai Sprukulei ar ģimeni lielajās skumjās, pavadot Dieva valstībā MĀMINU.

Bijušās kolēģites: Vaļa, Vija, Velta

Kur tu, māmulit, esi,
no naksnīgās tāles man par vēsti kaut mazu zvaigznīti dedz!

Never būt, ka uz laikiem ledaina gāle

visas dvēselu takas un tacīnas sedz.
(K.Apškrūma)

Skumju un atvadu brīdi izsakām patiesu līdzjūtību Vijai Sprukulei un viņas ģimenei, no MĀMINĀS uz mūžu atvadoties.

Baltiņi, Oši, Višnevski, Imanta, Daina, Andris

Aiz tevis dzīviba un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.
Izsakām patiesu līdzjūtību Ludmilai Pavlovai ar ģimeni, TĒVU mūžibā pavadot.
Terze, Zenta, Lelde

Pie kapu kalna, kad nu pietrūkst tēva,

Un ceļa nav, kur tikties jauts.

Tev paliek gaišums, ko viņš dzīvē devi,
Kā dzidrais tēvu zemes strauts.

Izsakām patiesu līdzjūtību Aināram Supem ar ģimeni, TĒVU mūžibas ceļā pavadot.

Iveta, Ilze, Vija, Aija, Benita

Man dzīvē, tēti, pietrūks tevis,
Un ceļa nebūs, kur tikties jauts,
Tas gaišums, ko man dzīvē devi,
Ļauz tālāk iet un paveikt daudz.

Kad mājas pārņemis neierasts klusums un atvadu ziedi smaržo pēc sērām, dalām sāpu smeldzi ar Aināru Supi un piederīgajiem, TĒTI mūžibā aizvadot.

Kafejnīcas "Dianda" kolektīvs

Tālu gāju grūtu mūžu,
Daudz darbiņu padariju.

Nu apsīka mani soļi

Baltā smilšu kalnīnā.

(Latv.t.dz.)

Izsakām līdzjūtību Aināra un Veltas ģimenei, tēvu, vīratēvu, vectētiņu, vecvectētiņu DOMINIKU SUPI mūžibas ceļā pavadot.

Vija, Useniekū ģimene

Nav tēva, nav... Nē, visu mūžu dzīvos,
Tēvs manā atmiņā un darbos būs,
Un savus vārdus labos, vārdus gudros

Vēl bieži grūtos brīzos talkā dos.

Mūsu klusa līdzjūtība Aināram Supem ar ģimeni, pavadot mūžibas ceļā TĒVU, VĪRATĒVU, VECTĒTIŅU.

Strupku un Lāču ģimenes

Noriet saule vakārā,

Meža galus zeltīdamā.

Noligst klusi sirmā galva,

Sauļes ceļu aiziedama.

(Latv.t.dz.)

Izsakām patiesu līdzjūtību Arnitai Jermacānei un piederīgajiem, VECMĀMIŅU mūžibas ceļā pavadot.

Arnitas darbabiedri

Pārtrūka stīga, apklosa dziesma,
Apdzīsa zvaigznes, saira sapni,
Viss tas notika pēkšņi un strauji,
Pielīja sāpu un asaru kauss.

Lai mūsu klusa un patiesa līdzjūtība palīdz Tev, Tatjana, VLADIMIRU pēkšņi zaudējot.

Krievu dziesmu ansamblis "Ivuški" un Valentīna Kalāne

Indekss
3004

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
A.S. SEB BĀNKA BALVU FILIĀLĒ
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,
kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļ redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

<p